

park :06

regionalni mesečnik

Portoval: načrti za novi trgovsko-zabavišni kompleks
Boji za Narodni dom
Intervju: Franci Kek
Potlač: Park in Krka d.d. skupaj v lepšo prihodnost!

številka 6, letnik 5, april 2002, cena 350 SIT | www.park-on.net



9 771408 718002

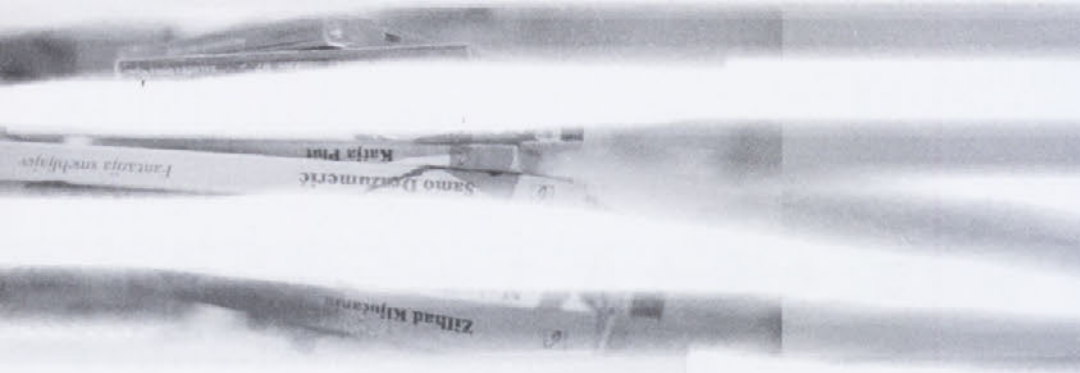


širina

ljudstva

Knjižnica Mirana Jarca
Rozmanova 26

8000 Novo mesto



Založba GOGA iz Novega mesta
je prebila
magično
mejo
desetih knjig,
na vse bolj
krepke
noge
pa
se postavljata
tudi
glasbeno uredništvo in **AnaGoga.**



Založba GOGA, Prešernov trg 6, 8000 Novo mesto

www.zalozba-goga.si goga@zalozba-goga.si

Pišite nam

Oblikujte javno mnenje, odzovite se na pisanje v našem časopisu, pošljite odprto pismo županu, predsedniku vlade ali direktorju Rdečega križa.

Park
Prešernov trg 8
Novo mesto
ali
park@park-on.net

park

noben klon ni kos originalu...

[get your own@www.park-on.net](http://www.park-on.net)



STU
dio
103.0 MHz

ZALOŽBA GOGA predstavlja:
Kratko, a strašno neodposlano pismo



Milan Markelj

Praskanke

Tudi ti,
neznani prijatelj,
si na robu noči.

u v o d n i k

demontaža II

freud v gogi, goga brez freuda

Pri Založbi Goga so se odločili, da bodo izdali prevod predavanj Sigmunda Freuda. Gre za predavanja, v kateri se Freud loteva najtrših problemov človeške psihologije: strah in ljubezen; parapsihologija, nagon agresivnosti, problemi seksualnosti. Freud v Gogi - izjemen dogodek... toda ne za našega župana.

Vsi vemo, da se zaradi majhnosti slovenskega trga brez podpore javnih financ ne more izdajati knjig (če odštejemo kuharice in Harryja Potterja). Toda kandidatura Sigmunda Freuda pri Mestni občini Novo mesto nima nikakršnih možnosti. Mestna občina bo namreč pri postavitvi Založništvo podprla zgolj dela domačih avtorjev. Z domačimi se misli na točno določeno skupino ljudi s stalnim prebivališčem na ozemlju našega prostranega mesta. Freud pa seveda ni domačin, saj je umrl že pred pol stoletja, pa še Slovenec ni bil, kaj šele Novomešan. Pri tem županova ekipa pozablja na tisto, kar nas pač uči v srednjih šolah pri pouku književnosti: avtorstvo se ne konča s samim originalnim avtorskim delom, ampak je avtorsko delo tudi prevajanje, ob tako zahtevnih tekstih, kot je Freudovo, pa tudi uredniško delo in nemara kakšna spremna beseda, ki sploh pojasni, za kaj pri vsem skupaj gre.

Mestna občina ima revijo Rast, ki je nedvomno pomembna revija, vendar je v njej naseljena ista miselnost kot pri novomeških vrhovnikih. Ko sem nekoč poklical urednika, da bi tam objavil neki tekst, je bilo prvo vprašanje urednika, kje stanujem!? Če hoče Novo postati mesto, bo potrebno nekoliko spremeniti to usmerjenost v lastne globočine.

razpisna politika ali o večnem kroženju praznega

Sicer pa je župan za postavko Založništvo razpisal vsoto, ki zadostuje recimo za dve knjigi, vendar samo če se stroški zmanjšujejo na minimum, česar pa so ljudje, ki peljejo mlado založbo, vajeni. Toda njihov program pač ni domačijski, zato se je urednik literarne zbirke preprosto odpovedal kandidaturi za občinska sredstva, ker se jim pač ne zdi vredno izgubljati časa in živcev za brezupen projekt.

No, s temi občinskimi razpisi še kaj drugega ni v redu. Medtem ko se v Ljubljani (ki si seveda ne more privoščiti takšne lokalpatriotistične miselnosti kot Novo mesto) že kregajo o tem, kam je županja Potočnikova usmerila svojo pogačo, bodo morali novomeški prosilci na rezultate razpisov čakati tam do konca aprila. Kako lahko nek resen subjekt planira letni program, če skorajda do srede leta ne ve, koliko proračunskega denarja bo dobil, seveda ni jasno nikomur, bržkone tudi naši mestni oblasti ne.

Za marsikoga pa se boj za proračunska sredstva ne bo končal aprila, ampak se bo nadaljeval tja do novega leta in čez, ko se bo župan moral odločiti, kam s tistimi sredstvi, ki so ostala nerazporejena. Pri tem bodo obljube letele levo, desno in narazen, samo da prosilci ne bodo preveč glasni pri svojem srdu nad tem, da se njihove zahteve niso izpolnile.

o kakovosti vladanja

Mestna občina Novo mesto je od inštituta SIQ kot prva v Sloveniji pridobila certifikat kakovosti ISO 9002, in sicer za delo in organiziranje občinske uprave. Nedvomno velik uspeh, ki pomeni, da se postopki in storitve občinske uprave peljejo na najvišji strokovni ravni.

To isto strokovnost, poleg nje pa še nekaj modrosti občani pričakujejo tudi od "političnega" dela mestne oblasti, se pravi tistega dela, ki bolj neposredno skrbi za vzdušje v mestu. Zgodba o Narodnem domu, denimo, dobiva nove epizode, o čemer pišemo v tej številki Parka: iz kroga Društva novomeških študentov je prišla pobuda, da se tam uredi mala galerija, dokler pač občina ne bo poiskala sredstev za njegovo dokončno obnovo. Župan bi moral Mladinskemu klubu praktično zgolj izročiti ključ, mladinski zavod pa bi pokrival vse ostale stroške, poleg tega pa bi poskrbeli za to, da se v mestno jedro vrne nekaj izgubljenega življenja, kar pa je tudi projekt uradne politike, ne le občine, ampak tudi države. Toda iz županovega kabineta takšno ponudbo zavračajo, češ da se bo letos tam obnavljala Sokolska ulica, tako da bi ob tem nastali določeni varnostni problemi. Odgovor vsekakor ni prepričljiv, saj so neke ekspertne skupine potrdile, da bi bilo z varnostjo vse v redu. Vse bolj in bolj se potrjuje tiha trditev, ki jih slišimo od nekaterih iz kroga društva DNS: vzrok zavračanja svojih pobud vidijo v "politiki", kot se izražajo. S tem mislijo seveda na "nepolitiko", torej politikantsko miselnost, ki naj bi prevladovala v novomeški oblasti. Vladajoča struktura preprosto ne zaupa organizaciji, v kateri nima svojih ljudi in ki ima v svojem logotipu podobo dveh cerkva. Vsekakor vladanje, ki mu ne moremo reči modro. Prej ali slej se bo pokazalo tudi za samodestruktivno.

rock otočec na igli

Začeli so se predizborni koncerti za Rock Otočec. Nedvomno velik projekt, eden največjih in najboljših v Novem mestu. Toda organizatorji se morajo, da bi dobili kakšen fičnik iz proračunskega denarja, podrediti uradni politiki države do drog. Skratka: spilo se bo tone pera in cvička, toda med poslušalci bodo kot ponavadi krožili policaji v civilu, ki bodo lovili državljanke, ki bodo hoteli pokaditi kakšen joint, z odra pa se ne bo smelo slišati besedil, ki bi "spodbujala k uživanju prepovedanih drog".

Seveda ne gre za to, da bi spodbujali ljudi k drogiranju, takšnem ali drugačnem, toda včasih je bil rokenrol tisti kraj, kjer je prostor dobila alternativa. In danes se, ne le med alternativci, vse bolj uveljavlja prepričanje, da je treba spremeniti odnos do uporabe in uporabnikov drog. Ne iz kakšnih liberalističnih nagonov, ampak zaradi vse bolj očitnega poraza prohibicionističnih politik. Ne več prohibicionizem, ampak kontrolirana poraba, prepuščena kulturni izbiri vsakega posameznika. Ali bo Rock Otočec dal prostor tej poti? Očitno ne.

* * * *

Kaj bi na vse to dejal naš dragi Sigmund? Bržkone bi dvignil roke; edina izjava, ki jo je kdaj dal o našem narodu, je, da so Slovenci taki divjaki, da jih niti on ne bi mogel analizirati, kaj šele, da bi jim pomagal. Morda pa ima naš župan prav: Freuda v tem okolju res ni smiselno prevajati.

Uroš Lubej



k a z a l o

R E G I J A

Petra Ostanek: City Park Portoval.
Andreja Kopač: Boji za narodni dom
Kolumna: Barica Smole
Vladimir Mušič: Mestotvornost Krke
Tina Ban: Gorjanci, krajinski
p a r k ?

4-5
6-7

F O T O P U B

Boštjan Pucelj, Ujetniki preteklosti

8

A N T I K U L T U R A

Ante Kristan: Bodi sestra, dragi brat

9

R E P O R T A Ž A

Samo Dražumerič: Z Let 3 v Beograd

10

I N T E R V J U

Damijan Šinigoj vs. Franci Kek

11

Š T U D E N T S K O Ž I V L J E N J E

Rok Avbar: Kometar ob izbiri študija
Boštjan Pucelj: Reportaža iz študentskega doma

12-13

P R

Mestna občina Novo mesto prejela certifikat
k a k o v o s t i I S O 9 0 0 2

13

K U L T U M

Anja Novinec: Slikarska razstava novomeških
u m e t n i k o v
Magda Lojk: Zgodovina gledališča na Dolenjskem
I n f o p a r k
R e c e n z i j e

14

15

ALTERN
Ž I V
p a r k

III 895



D2007/242

O B L I K E
N J A
e

16

17

STRIP

POTLAČ, LOKA

NAGRADNA KI

OGLASI

18

19

19-20

park:kolofon

regionalni mesečnik
številka 5, letnik 5
marec 2002
ISSN 14087189

Naslov uredništva: Park
Prešernov trg 8
8000 Novo mesto

e-mail: park@zalozba-goga.si
web: www.park-on.net

Telefon: 07 393 08 12

Trženje: Luka Blažič, 041 519 981
Marjeta Kocjan, 031 854 421

Naročila in distribucija: 07 393 08 12

odgovorni urednik: Uroš Lubej

uredništvo: Tina Ban, Boris Blaič, Marijan Dovič,
Jure Kocuvan, Iztok Kovačič, Rok Jožef,
Petra Ostanek, Damir Skenderović,
Damijan Šinigoj

oblikovanje in prelom: Igor Ajdišek
naslovnica in ilustracije: Iztok Kovačič
fotografi: Tomaž Grdin, Borut Peterlin, Boštjan Pucelj
lektorica: Nina Štampohar

filmi: Špes Grafika
tisk: Tiskarstvo Opara

ustanovitelj: Društvo novomeških študentov - DNS
izdajatelj: Založba Goga
direktor Založbe: Gregor Macedoni

SPREHODI SE PO SVOJEM PARKU!

Naročniki (fizične osebe) imajo 10% popust, dijak, študentje, vojske, upokojenci, državljani na porodniškem dopustu in brezposelni pa 15% popust. Naročnina veča od tekoče številke do praznika predluka, odpovedi pa veljajo od naslednjega obračunskega obdobja. Naročnina za tujino znaša 35 EUR, z letalsko dostavo 40 EUR.

CITY PARK PORTOVAL

Trodimenzionalna predstavitev zasnove trgovsko-zabavišnega centra v Športnem parku Portoval avtorjev prof. Janeza Koželja u.d.i.a. in Jožeta Jakija u.d.i.a. V ospredju trgovsko-zabavišni center; levi kubus poslovna hiša, desni multikino; kubus v sredini športna trgovina; zgoraj levo stadion z novimi tribunami, desno tribune bazena in del teniškega kompleksa.

Petra Oštanek

Razvojni potencial Novega mesta narašča. Najnovejši dokaz je ambiciozen projekt za športno-rekreacijski park Portoval, ki obsega ureditev in dozidavo stadiona - obe tribuni in uprava, teniško dvorano in odkrita teniška igrišča (na današnjem mestu), nadkrito balnišče, otroško igrišče, vadbeno metališče, večnamensko površino za prireditve, poletno kopalnišče, čolnarno s privezi, mostove na Loko, v Čegelnico in na Brod, prenovo gostišča Loka in trgovsko-zabavišni center ob Topliški cesti.

Projekt je del širše ideje o ureditvi zelenih površin mesta s posebnim poudarkom na tistih, ob reki, ki so od nekdanj neurejene in izločene iz konteksta mestnega prostora. Zato je ta neverjetni preskok prva pozitivna napoved uporabe neizkoriščenih potencialov mesta. Območje Portovala - degradirane cone nevzdrževanih teniških igrišč, stadiona z neustrezno infrastrukturo in stavbe podjetja Kremen s parkiriščem - je eden najbolj nedefiniranih mestnih prostorov, povezava z mestom je imaginarna, vezana samo na majhno

naj bi ustvarjala neformalen, krajinski videz, ki ga dopolnjujejo skupine dreves in napovedovala vstop v park. Kompleks je zamišljen kot "urbani generator", ki naj bi pritegoval in usmerjal obiskovalce v park in napovedal postopno prestrukturiranje območja. Ploščad, na katero so postavljeni kubusi, je ob dovozu k stadionu na ravni terena, proti železniški progi pa se postopno dviga (zaradi spuščanja terena). Kompleks je programsko

dvoranami je organiziran v kubusu ob železniški progi, športna trgovina v treh etažah osrednjega kubusa in poslovna hiša v treh etažah kubusa ob vstopni cesti.

Zasnova z velikimi razsežnostmi in ponudbo sledi trendu multifunkcionalnih centrov, ki trenutno nastajajo v Sloveniji. Ponuja nove načine interakcije ljudi in napoveduje spremembe življenjskega stila tudi v manjših mestih. Z arhitekturno nevsiljivostjo, ki opredeljuje zasnovo, bo prostor pridobil pozitiven antipod "baročno" ekscenemno oblikovanju avtobusne postaje in rešitev dolgotrajnega prostorskega problema na tem mestu. Nedvomno je to območje zaradi bližine centra strateško, vendar kot vstopna točka ni močno izraženo (veliko večjo intenziteto imajo ostale - Bršljin, Mačkovec in Gotna vas) in bo zaradi prostorske ločnice železniške proge vedno vsaj vizualno ločeno od ostalega mesta in tudi delno degradirano. V primeru preselitve železniške postaje na to mesto bi območje v povezavi z avtobusno postajo lahko postalo transportni terminal in generator novih prostorskih odnosov.

Območje Portovala je sedaj eden najbolj nedefiniranih mestnih prostorov, povezava z mestom je imaginarna, vezana samo na majhno razdaljo in vizualni učinek. Portoval je v miselnosti meščanov popolnoma dislociran in prav zato je projekt prenove tega območja tako pomemben.

železniški progi je v dveh etažah nameščen ostali del multikina, v srednjem kubusu zadnja etaža športne trgovine in v kubusu ob vstopni cesti na območje dve etaži poslovne hiše z lokali v pritličju. Funkcije so organizirane ločeno po kubusih: multikino v štirih etažah s štirimi

Ne glede na pojavnost in programsko shemo je zasnova na tem mestu lahko samo pozitivna nadgradnja prostora in bo potencialen kvaliteten prispevek sodobni arhitekturi Novega mesta.

Boji za Narodni dom



FOTO: BOŠTAN PUČLIČ

Andreja Kopač

Vsak Novomeščan je že šel kdaj mimo. Ali se peljal. Mogočna stavba v Sokolski ulici je zgodovinski spomenik Novega mesta, ki priča o nekdanji visoki kulturni razvitosti srca Dolenjske. Prepuščen zobu časa je Narodni dom lahko opomin in sramota za vse, ki gremo tam mimo ne vedoč, da se je v njem nekdanj odvijalo bogato kulturno življenje. In to v mestecu, ki je imelo še pred nekaj desetletji komaj 4000 prebivalcev. Kljub gospodarski šibkosti je mesto pokazalo močan kulturni zanos in veliko srce, ko so njegovi prebivalci z lastnimi sredstvi položili temeljni kamen prve tovrstne ustanove na slovenskem ozemlju.

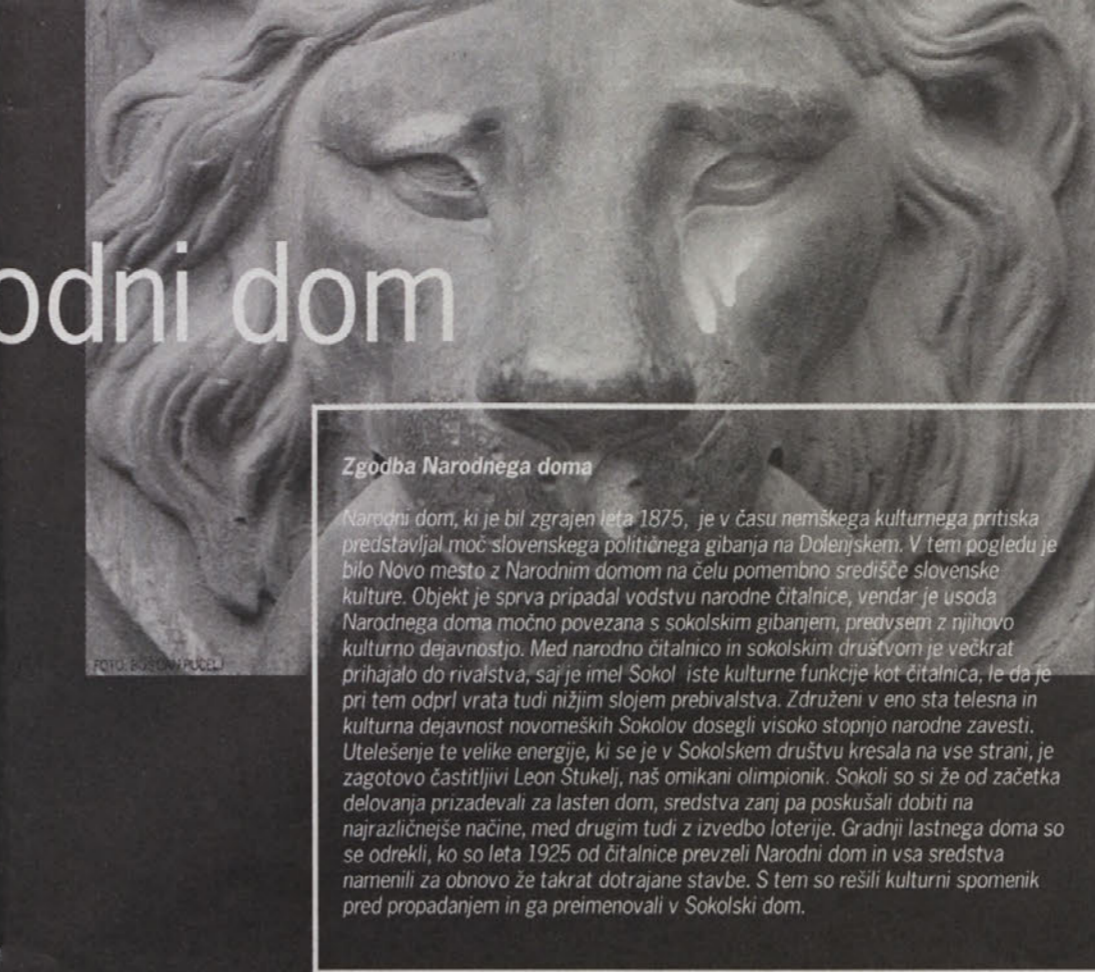
Nekdanji steber družbenega dogajanja je bil skoraj pol stoletja le zaprašena hiša ob cesti, potem pa so vendarle začeli prihajati tudi pobude in predlogi za njegovo obnovo. Prve pobude je dalo Društvo Novo mesto, konkretne predloge pa skupina DNS-ja. Začeli so se torej boji za obnovo in oživitve kulturnega spomenika, pri čemer pa vse vaje v rokah drži občina, ki bo imela kot lastnik objekta pri njegovi usodi zadnje besedo.

Začetki bojevanja

Narodni dom je postal last Mestne občine Novo mesto, potem ko ga je Čestno podjetje Novo mesto občini skoraj odstopilo. Stavba je bila namreč konec leta 1997 ocenjena na nekaj več kot 63 milijonov tolarjev. V zameno zanj pa je Čestno podjetje dobilo dve parceli v Bršljinu v vrednosti med 14 in 15 milijoni tolarjev. Seveda naj bi ta menjava pomenila, da naj bi občina kot novi lastnik v naslednjih letih zagotovila finančna sredstva za obnovo stavbe. Pri tem je računala na pomoč države, ki naj bi zato, ker gre za kulturni spomenik, prispevala polovico sredstev. Po prvih predlogih naj bi vsebino Narodnemu domu vdahnili Društvo Novo mesto in Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine, ki sta prišli na dan z zelo različnimi predlogi, v katerih so se križali tržni in kulturni interesi. Kljub vsemu se tedaj ni zgodilo nič.

Maja 1998 je na predlog Društva Novo mesto potekala prva javna tribuna glede obnove Narodnega doma. Predlogi za ta postopek so bili bolj v duhu poudarjanja zgodovinske pomembnosti objekta in vsebinskih predlogov dejavnosti v njem, vendar pa brez resnejših izvedbenih zasnov. Avgusta istega leta je občina načrtovala celo program v obnovljenem Narodnem domu ob njegovi 125. obletnici (1887 - 2000). Kot vemo, se to ni zgodilo.

Nato je Društvo Novo mesto v sodelovanju z občino ustanovilo Sklad za obnovo in oživitve Narodnega doma, v katerega naj bi se stekala sredstva za obnovo stavbe. "In s tem," trdi članica društva gospa Staša Vovk "smo svojo nalogo kot iniciativni odbor opravili." Od tu naprej naj bi vse naloge prevzela občina, ki naj bi pripravila in sprejela dokument o ustanovitvi fundacije. Po slabem letu čakanja je občina dokument končno pripravila in ga poslala nazaj Društvu. Občina še čaka na njihov odgovor in možne popravke. Kot konkretno akcijo sta Društvo Novo mesto in občina organizirala anketo glede dejavnosti, ki naj bi se izvajale v Narodnem domu. Pravijo, da je odzivnost presegla njihova pričakovanja. Večina je bila za obnovo Narodnega doma, tudi s



Zgodba Narodnega doma

Narodni dom, ki je bil zgrajen leta 1875, je v času nemškega kulturnega pritiska predstavljal moč slovenskega političnega gibanja na Dolenjskem. V tem pogledu je bilo Novo mesto z Narodnim domom na čelu pomembno središče slovenske kulture. Objekt je sprva pripadal vodstvu narodne čitalnice, vendar je usoda Narodnega doma močno povezana s sokolskim gibanjem, predvsem z njihovo kulturno dejavnostjo. Med narodno čitalnico in sokolskim društvom je večkrat prihajalo do rivalstva, saj je imel Sokol iste kulturne funkcije kot čitalnica, le da je pri tem odprl vrata tudi nižjim slojem prebivalstva. Združeni v eno sta telesna in kulturna dejavnost novomeških Sokolov dosegli visoko stopnjo narodne zavesti. Utelesenje te velike energije, ki se je v Sokolskem društvu kresala na vse strani, je zagotovilo častitljivi Leon Štukelj, naš omikami olimpijonec. Sokoli so si že od začetka delovanja prizadevali za lasten dom, sredstva zanj pa poskušali dobiti na najrazličnejše načine, med drugim tudi z izvedbo loterije. Gradnji lastnega doma so se odrekli, ko so leta 1925 od čitalnice prevzeli Narodni dom in vsa sredstva namenili za obnovo že takrat dotrajane stavbe. S tem so rešili kulturni spomenik pred propadanjem in ga preimenovali v Sokolski dom.

samoprispevki. Opravljena anketa je žal pomenila tudi konec konkretnih akcij Društva v prid skorajšnji obnovi Narodnega doma. Načrtujejo sicer še razne prireditve, ki pa so tako kot morebitni sponzorji sklada za Narodni dom še povsem nedorečene. "Menim, da bomo morali veliko sami storiti, je pa to tudi preizkus za Novomeščane, da dejansko izkazujejo svojo solidarnost in pripadnost temu mestu," je odkrita gospa Staša Vovk.

Društvo zdaj nastopa kot pobudnik dejavnosti, ki naj bi se odvijale v Narodnem domu po obnovi. Gospa Vovkova vidi rešitev v tem, da bi 70 odstotkov prostorov namenili kulturnim dejavnostim vseh generacij, 30 odstotkov pa pridobiti dejavnosti. Njene osebne pobude, ki se dotikajo ureditve stavbe, pa občina ni podprla: "Zamislija sem si dvorano z manjšim, a zelo sodobno opremljenim odrom, in pa večjo večnamensko dvorano s premičnimi stoli za družabna srečanja in razne prireditve." Občina meni, da je o kakršnih koli odločitvah glede vsebine še prezgodaj govoriti. Vendar zagotavlja, da bodo po obnovi v zgradbi potekale različne nepridobitne družbene dejavnosti.

Zdajšnje dogajanje na bojišču

Predlogi glede ureditve Narodnega doma so vendarle prišli tudi iz druge strani. Njihov pobudnik je Društvo novomeških študentov, natančneje Zavod LokalPatriot z Markom Zajcem na čelu. Ker Narodni dom po njihovem mnenju ne bo obnovljen pred letom 2005 in ker utegne njegova obnova stati tudi 500 milijonov tolarjev, skupina DNS predlaga takojšnjo alternativo. To je mala moderna galerija v pritličju Narodnega doma, ki naj bi bila v tem prostoru začasno do obnove celega objekta. Zagotovilo, da je stavba varna za takšno dejavnost, je dala ekspertna komisija, ki že ima tovrstne izkušnje z obnovo novomeške gimnazije.

Dejstvo je, da dom brez gospodarja propada, zato Marko Zajc meni, bi bilo tudi za občino najbolj smiselno, da spodbudi do sedaj edino resno iniciativo. Občini predlaga, naj jim prostor brezplačno odda, ob čemer naj ne bi imela kot lastnica objekta nobenih stroškov. Zavod Lokal Patriot je namreč v obnovo tega prostora pripravljen vložiti določena finančna sredstva in zagotoviti varnost v njem. Če predloga na občini ne bodo podprli je Marko Zajc prepričan, da so vzrok temu zgolj politični interesi nekaterih občinskih funkcionarjev. Tak očeček je predstavnik občine odločno zavrnil, problem vidijo namreč drugje. Glavni zadržek občine k podprtju tega projekta je skorajšnja obnova Sokolske ulice. Takoj ko bo vreme dopuščalo, načrtuje občina obnovo komunalne infrastrukture ulice in temeljev Narodnega doma. To pomeni, da bo cela ulica do jeseni eno samo gradbišče. Zajc pri tem ne vidi večjih ovir, saj meni, da gre pri tem le za problem dostopa, ki je rešljiv z minimalnimi sredstvi. Na občini menijo drugače, saj naj bi bil za silo narejen dostop zelo moteč pri obnovi ulice. Marko Zajc gre naprej: "Kot kaže, glavni problem ni denar, ampak volja! Na to pa moramo počakati, ker je trenutno nil!"

Njihov cilj je zato zbuditi novomeško javnost, da bi postala pozorna in kritična do problematike Narodnega doma. Na ta način bi toliko let zapuščenemu Narodnemu domu dali določeno

vsebino, po drugi strani pa bi Narodni dom spravili v novomeško javnost. "Hkrati naj bi naša dejavnost vzpodbudila tudi pobude za delovanje Narodnega doma po obnovi, ko se bodo karte delile na novo," trdi Marko Zajc. Pri tem pričakujejo predvsem iniciative ostalih novomeških kulturnih društev, ki morajo po njegovem mnenju pokazati dovolj velik interes za to, da bo njihova kulturna produkcija dokazovala, da takšen prostor potrebuje. Zato svoj projekt, malo galerijo likovnih umetnosti, skupina DNS vidi v začetku doseganja dolgoročnega cilja, ki ga opredeljuje kot dvig kakovosti novomeške kulture nasploš.

Pojavili pa so se tudi že predlogi glede skrbništva Narodnega doma po obnovi. Občina s predlogi še ni tako daleč, zagotavlja pa, da objekta ne bodo prodajali ali ga namenjali za pridobitno dejavnost. Zajc meni, da naj bi občina prepustila več iniciative novomeškim kulturnim organizacijam. Te naj bi bile z določeno koncesijsko pogodbo vezane na občino, ta pa naj bi postavljala pogoje za dejavnost v njem. Možnost, da bi objekt po obnovi v celoti prevzela občina, ocenjuje kot neustrezno.

Realne možnosti za zmago

Zmaga v tem primeru pomeni seveda obnovo in oživitve Narodnega doma. Oviro obnovitvi Narodnega doma pa morda predstavlja tudi dejstvo, da pobudniki ne stopijo skupaj, ampak se ogovarjajo z občino vsak posebej. Menim, da dokler ne stopijo skupaj, tudi občina ne bo kaj pohitela s svojimi odločitvami. Marko Zajc je naveličan čakanja: "Na občini je, da se odloči, ali v projekt gre ali ne gre! Če bi se znala odločila že pred petimi leti, bi bil Narodni dom danes v bistveno boljšem stanju."

Konec meseca bo občinski mestni svet znova odločal o usodi Narodnega doma. Vendar imajo pred obnovo na občinski listi prednost drugi projekti. Tako naj bi se obnova starega dela knjižnice in Rotovža zgodila pred obnovo Narodnega doma. Za njim pa je na vrsti še obnova stare porodnišnice in tržnice. Tudi na državnih ravni je na letošnji razpis prijavljen Rotovž, o usodi Narodnega doma pa naj bi razpravljali v sezoni 2003 - 2004.

Upajmo torej, da v tej sezoni uspehi ne bodo izostali.



valentinovo v naravi ali o ljubezni in sovražstvu med rožicami in črički

Barica Smole

Vse, kar se (brez človeškega vmešavanja) dogaja v naravi, naj bi bilo prav in modro. Narava je iznašla stotine načinov za preživetje, za nadaljevanje vrst. Razvija tisto, kar je temu v prid, in zavrne, kar ni.

Za bitja, ki se razmnožujejo spolno, je z antropološkega vidika zanimivo, kakšno usodo je narava namenila nekaterim samcem in kaj se vse dogaja, da bi življenje teklo dalje. Pustimo ob strani pisano perje, mogočne rogove in

marčevskih dneh, pa spolni nagon osebkov moškega spola izkorišča tudi drugače: oprasovalcem, samcem nekaterih žuželk, nastavlja rastline, ki so popoln ponaredek samic: imajo enak vonj, barvo, obliko in celo nagnejo se tako, da so žuželku dostopne. Kukavičevke (sem spadajo orhideje, tudi one micene in manj barvite z naših nepokošenih travnikov, pa lepi čevlji, murke) imajo v cvetu žlezo, ki izloča vonj po samcah določenega oprasovalca. Poleg tega so enake barve kot

Žuželček meni, da je našel voljno, mehko, dišečo samico, ki jo je treba oploditi in lepo sede nanjo. Cvet se celo nagne, da mu je lažje. Da sedanje le ne bi bilo zaman, lahko samec polize nektar, mimogrede pa se mu na glavo prilepi pelod. Ko odleti na drugo "ponarejeno" samico, pelod prenese nanjo in rastlinska vrsta se nadaljuje.

grive, vse okrasje in moč, ki so namenjeni zapeljevanju samic, večinoma skromno opremljenih z vsem naštetim (tudi to ima, mimogrede, svoj namen: za mladiče je treba skrbeti in biti zato čim manj opažen za plenilce). Samice nekaterih pajkov (npr. črne vdove) svojega mnogo manjšega ljubimca po oploditvi popapajo. Ne zato, ker bi šlo za sprevrženost, te v njihovem svetu ni, ampak preprosto zato, ker za izleganje jajčec potrebujejo mnogo energije oz. beljakovin. In ker je samec svojo nalogo opravil, hkrati pa je pri roki oz. pri ustih, in ima ustrezno kemično sestavo, je lahko le še izvrstna, polnokalorična malica.

Trošom se godi malo drugače. Živijo le zato, da bi oplodili matico. Delavke jih lepo pitajo, da bi bili čim močnejši. Ata naslednjega rodu je tisti, ki za matico lahko vzeti najvišje. A ko opravi svojo nalogo, je zanj in za manj sposobne letalce trotovske vrste sladkega pogrnjaka v satju konec. Čebele jih našenejo iz panja in ker ne znajo nabirati hrane, poginejo.

Velika čarodejka narava, ki se prebujata prav v teh

žuželče neveste, nekatere orhideje pa imajo tudi mehko, dlakasto površino spodnje ustne z nektarialnimi žlezami. Žuželček meni, da je našel voljno, mehko, dišečo samico, ki jo je treba oploditi in lepo sede nanjo. Cvet se celo nagne, da mu je lažje. Da sedanje le ne bi bilo zaman, lahko samec polize nektar, mimogrede pa se mu na glavo prilepi pelod. Ko odleti na drugo "ponarejeno" samico, pelod prenese nanjo in rastlinska vrsta se nadaljuje. Da sta zadovoljna oba - tako žuželka kot rožica - kaže proces prilagajanja rastlin posameznim oprasovalcem in obratno.

Če ima kdo ob tem izboru primerov iz narave, ki mi jih je navdihnil marec (čas, ko k nam prihaja pomlad in se dogaja še marsikaj drugega) kakšne asociacije, naj se pritoži Naravi. Morda ga bo potolažila s tem, da kdaj naredi kakšno izjemo: morskemu konjčku na primer dovoli, da izleže svoje mladičke.



FOTO: BOŠTAN PUČLIČ



FOTO: BOŠTAN PUČLIČ



FOTO: BOŠTAN PUČLIČ

"Urbanistično načrtovanje našega mesta je žal ujeto med reafirmacijo zasebne lastnine in pobude, samovoljo pri posegih v prostor, tržne gospodarske odnose in upravno neučinkovitost državne uprave ter lokalne ali municipalne samouprave."

Mestotvornost Krke

Urbanistično načrtovanje Novega mesta in Krka z različnih zornih kotov

Predstavitel avtorja

Prof. mag. Vladimir Braco Mušič je univerzitetni diplomirani inženir arhitekture in magister urbanističnega oblikovanja. Gimnazijo je obiskoval v Novem mestu in Celju, študiral je na ljubljanski Fakulteti za arhitekturo in v ZDA na Graduate School of Design, Harvard University, kjer je prejel tudi Fordovo štipendijo.

Zaposlen je bil na republiškem urbanističnem inštitutu kot znanstveni svetnik, od 1974 do 1980 pa tudi kot njegov direktor. Kot profesor je predaval na Fakulteti za arhitekturo, kjer je bil v letih 1980-90 tudi predstojnik Katedre za urbanizem, predaval in sodeloval je tudi pri mnogih projektih v tujini.

Je član republiškega Urada za prostorsko planiranje pri Ministrstvu za okolje in prostor, član mednarodnega uredniškega odbora pri SAGE Urban Studies Abstract, član Odbora za urbanizem pri Mestnem svetu mesta Ljubljane, član Sveta za urbanizem pri občinah Maribor in Celje.

Predava na rednem in podiplomskem študiju na Biotehnični fakulteti, Oddelku za krajinsko arhitekturo. Za svoje delo je bil večkrat nagrajen, med drugim z nagrado časopisa Borba za dosežke v arhitekturi leta 1975, s Prešernovo nagrado in medaljo Jožeta Plečnika.

Vladimir Mušič v svojem referatu govori o načinih vrednotenja krajine in urbanega prostora, opozarja na pomen reke kot mestotvornega elementa v prostoru in na napake povojnega urbanizma, ki so v urbanem prostoru Novega mesta pustile mnogokrat žal neizbrisen pečat.

Sandra H. Grum

Vladimir Mušič

S tem člankom začenjamo serijo povzetkov referatov s predavanj v sklopu simpozija Novo mesto - odsev Krke, ki je potekal v Novem mestu novembra minulo leto v organizaciji Založbe GOGA. Simpozij je zasnovala in vodila Sandra H. Grum. Glej tudi www.zalozba-goga.si/odsev

Aqua profluens res communis. (Tekoča voda je skupna stvar.)

Marcianus

(v Justinianovih Digesta, gl. tudi "Dicta et regulae iuris", S. A. Bgd., 1980)

Za motto sem uporabil stavek iz rimskega prava, vendar me bolj kot pravna forma zanimajo vsebinske prvine pomena, ki ga človek že od nekdaj pripisuje vodi, še posebej tekoči vodi in še posebej rekam. Urbanistično načrtovanje mora upoštevati prvine tega pomena in hkrati še vse druge prvine, ki določajo prostorsko, socialno in druge strukture mesta.

V zgodnjih 70. letih sva s kolegom, Novomeščanom Miho Kosom izdelala prvi kompleksnejši urbani načrt mesta in v njem prikazala tudi sisteme zelenih površin. Pri svojem drugem poskusu, izdelavi urbanistične zasnove, ki je zdaj v procesu upravnega (in zelo dolgotrajnega) usklajevanja, sem prav tako posvetil veliko pozornost sistemu zelenih in parkovnih površin. Glavna prvina ogrodja tega sistema je prav gotovo reka Krka...

Reke so naravni mestotvorni element; tu gre seveda za vlogo vode pri preživetju (piteje in ribolov, odplake, namakanje), za vlogo rek kot prometnic, obrambnih črt, kot tvornic prometnih poti vzdolž svojih bregov ali določnic za premostitvene točke in še kaj.

Reka tvori tudi mestno obliko in to je v primeru Novega mesta več kot očitno, tako na okljuku, na katerem je zraslo staro mesto, kakor tudi na gorvodnem in dolvodnem okljuku, na katerih sta oba mestna gozdova, Portoval in Ragov log. S pritokom Težke vode, Prečne (Temenice) in drugih manjših, a prav tako slikovitih vodotokov, in z dominantnimi griči, ki so jih s svojimi gradišči in nekropolami zaznamovali Kelti, imamo glavne sestavine današnje veliko širše novomeške urbane makrooblike. V tem kratkem pregledu je reka Krka določila urbanega prostora.

S strokovnega stališča lahko zaobjamemo pomen reke v mestu skozi funkcijo in formo, ki ju določa. Urbanistično-funkcionalni vidik Krke se razteza od zadovoljevanja estetskih potreb prek komunalno higienskih potreb do zadovoljevanja potreb po pasivni in aktivni rekreaciji; to je razpon urbanih funkcij, ki je ostal potem, ko je izginila prvotna obrambna vloga reke.

Urbanistično-oblikovskemu vidiku sledimo na makro, mezo in mikro ravni, odkrivamo degradacijo dediščine ali potencial za njen nadaljni razvoj. Tu je posebno pomembno vrednotenje po različnih merilih, vključno s priznanjem vrednotenja, ki ga predstavljajo slikarska in literarno umetniška dela s svojo posebno zaznavno senzibiliteto in izrazno metaforiko. Krajinska valorizacijska referenca obrečnega prostora v Novem mestu sta gotovo slikarja Božidar Jakac in Vladimir Lamut, na pomen vrednotenja skozi oči in merila slikarja, ki je pomembno za oblikovalca prostora, pa je opozoril tudi znameniti Le Corbusier: "Slikarji so kot pesniki, občutljivi senzori, komaj vidnega ali tistega, kar oči gledajo, pa ne vidijo."

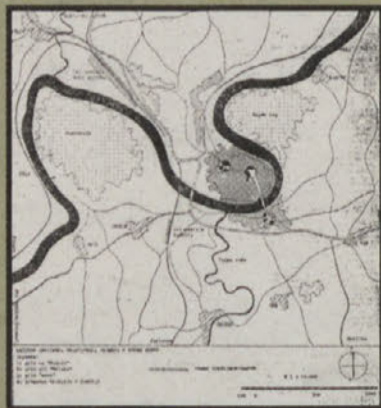
Pri tem vidiku pa ne gre le za umetnostne kriterije, temveč tudi za etnološko in kulturno-anthropološko ugotovljive vrednote, ki jih imajo posamezne skupine prebivalcev ter končno vsi meščani in njihovi gostje.

Naloga, ki je pred nami, je nadaljevanje obdelave ukrepov za izvajanje boljšega urbanizma. Potrebna je konkretizacija problemov in nalog na projektni ravni. Ta med drugim vključuje prizadevanje za ohranitev, varstvo in ustrezno sanacijsko ali razvojno preoblikovanje bregov, vzpostavitev kontinuitete pešpoti vzdolž obeh bregov Krke in bregov pritokov, zagotovitev javnosti ali skupnega interesa z odstranitvijo vrtičkarsko-lastninskih nezakonitih prilastitev obrečnega prostora.

V procesu urbanističnega načrtovanja nas zanimajo sodobni širši vidiki integritete rečnega prostora, od celovitosti porečij (vodoprисpevnih območij, watersheds) do celovitosti rečnega korita, kakovosti vode, izoblikovanosti bregov in nabrežij, doseg visokih voda... Pomembni so mikroklimatski vplivi, favna in flora ter antropogene prvine, zlasti selišča.

Tak pogled vsebuje celovito upravljanje z okoljem (environmental management) vključno s sodobnim usklajenim interdisciplinarnim in transdisciplinarnim ter participativnim načrtovanjem. Urbanistično načrtovanje našega mesta je žal ujeto med reafirmacijo zasebne lastnine in pobude, samovoljo pri posegih v prostor, tržne gospodarske odnose in upravno neučinkovitost državne uprave ter lokalne ali municipalne samouprave.

In nenazadnje je tu strokovna (in slikarskopoetska) beseda mojega strica in učitelja Marjana Mušiča. Vrednotenje krajine je bilo zanj ključna sestavina metodološke maksime: upoštevanje regionalne razsežnosti vsake naloge - vrednotenje - prenova in revitalizacija - nova gradnja ali zazidava. Vsekakor upoštevanja vreden napotek vsakemu strokovnjaku, ki se loteva krhke in odgovorne naloge urbanističnega oblikovanja prostora, v katerem živimo.



Ilustracija k članku Marjana Mušiča Vprašanje tranzitnega prometa skozi Novo mesto, Dolenjski list, 7 dec. 1951. Tuji tu gre za prizadevanje ohranitve integritete historičnega urbanega jedra in njegovega enkratnega topološkega in morfološkega značaja. V začetku petdesetih let oziroma pred eksplozijo stihijske zazidave predmestij in obmestja, zlasti po otvoritvi hitre ceste Ljubljana - Zagreb leta 1958, bi bilo še mogoče trasirati obvozna cesto po južnem obronku Kandije... Danes je v tem intenzivno, a nesmotno pozidanem delu mesta nemogoče rešiti celo ustrežnejši sistem sekundarnih mestnih cest.



Krka pri Zalogu, fotografiral 1900. leta Karel Clarič, izvornik (8 x 5,5 cm) iz arhiva družine Mušič - Clarič je v arhivu avtorja. Reka Krka ima v območju mesta glede na svoj obvodni svet dva zelo različna značaja. Od Straže proti Drski je lahko dostopna po nizkih obrežjih in tudi vizualno zelo drugače zaznavna kot med obema velikima okljukoma od Grobeljske hoste prek Portovala, Marofa oziroma mesta, ali naprej od Ragovega loga proti Mačkovicu in Lešnici, kjer teče med visokimi bregovi. Pred Otočcem se v bolj ravninskem svetu spet razlije in tvori značilne otočke ter prágove. V tej krajinski različnosti na razmeroma kratki razdalji leži glavna privlačnost reke; bogatijo pa jo še konfiguracija okoliškega reliefa, vegetacija in arhitekturni poudarki mesta.



Pogled z roba Znančevih njiv vzdolž Težke vode proti Kapitlju, fotografiral Karel Clarič okoli leta 1890, izvornik (9,2 x 11,8 cm) je v arhivu avtorja. Sestavni deli ogrodja sistema novomeških zelenih površin so - mimo dominantnih vzpetin in sklenjenih gozdnih površin ter reke Krke - vsekakor tudi vsi pritoki Krke od Prečenskega potoka (Temenice), mimo Težke vode do Šajšarja. Dobršen del naravnih in kulturno-krajinskih ambientov ob teh pritokih je žal že razvrednoten... Na sliki je levo od Kapitlja dobro vidna fajdigeva hiša, ki je bila zgrajena na osnovi enega od obrambnih stolpov v nekdanjem mestnem obzidju. Mimo te hiše in v perimetru obzidja bi bilo mogoče speljati sprehajalno pot, ki bi povezovala (danes žal zelo zanemarjena) Šance z Bregom. To predlog je avtor že obdelal v strokovnih podlagah Prostorsko-ureditvenih pogojev za historično jedro mesta v letih 1990-91.



Novo mesto z Ragovske ceste, fotografiral dr. Drago Mušič okoli leta 1935, izvornik je v arhivu avtorja. Možnost in že stara namera o speljavi sprehajalne pešpoti vzdolž obeh bregov Krke sta razvidni iz ločno obokanih prehodov pod mostišči na obeh bregovih.



Božidar Jakac: Novo mesto - Breg, 1935. Ilustracija k razpravi Janka Jarca Ob petstoletnici Novega mesta leta 1865. Kronika slovenskih mest, letnik II, št. 2, v Ljubljani 1935, str. 145. V delu mesta kot slikarskem motivu se je umetnik odločil za nenavaden izrez Kapitlja in ožko nakazano gladino reke. Glavni del upodobitve mestne strukture predstavlja harmonično oblikovan niz hiš in njihovo slikovito skalnato podnožje. Osrednja dominantna zgradba je staro poslopje sirotišnice, ki je po svoji arhitekturni zasnovi spominjala na hiše v Bosanski Krajini. Spel lahko govorimo o prvih kvalificiranih vrednotenja krajinskih motivov in s tem o žal neizrabljeni argumentaciji za bolj avtentično varstveno in prenovitveno politiko tega enkratnega dela mesta.



Gorjanci kot krajinski park... ...zakaj pa ne!

Tina Ban

fotografije: Marjan Strajnar

Ne moremo se jim skriti, bedijo nekje visoko nad nami. Nezavedno so prisotni v vsakem prebivalcu Novega mesta in okolice, ki jih skoraj vsak dan objema s pogledom, bodisi z Marofa, Kapitlja, Trške gore ali z višjih nadstropij novomeških blokov. Koliko pa obstajajo kot del naše zavesti - ekološke, kulturno-zgodovinske ali nacionalne?

Podgorje je bilo poseljeno že od pradavnine. O tem pričajo številna arheološka najdišča: iz starejše kamene dobe, bronaste in starejše železne dobe. Bogate sledi v Brusnicah, Tolstem Vrhu, Mihovem ... so za sabo pustili Iliri, keltski ostanki iz Verduna pri Stopičah in Mihovega kažejo na cvetočo halštatsko obdobje, v Mihovem, Brusnicah, Kostanjevici ... so se za več stoletij zasadili tudi Rimljani. Preveč ljudstev se je izmenjalo tu, da bi Gorjance lahko absolutno imeli za svoje. Če bi jih sprejeli kot dediščino, ki nam je bila izročena, bi jih lažje ohranili za naslednje rodove. Dokler je bila v človeku še prisotna fascinacija, čar in strahospoštovanje do naravnega okolja, dokler so še lahko živele legende, ki jih je v svojih Bajkah in povestih zapisoval Trdina, je človek še zmožeg varovati naravo pred samim sabo. Danes, ko so Bajke le še obvezno šolsko čtivo, je potreben drugačen, racionalen pristop. Gorjanci kot krajinski park??? Kot zakonsko zaščiteno območje zaradi svoje bogate naravne in kulturne dediščine? Zakaj pa ne!

V slovenski javnosti so Gorjanci najbolj poznani po polemikah o državni meji s Hrvaško. Pereče vprašanje Trdinovega vrha v mednarodnih odnosih s sosedo verjetno še dolgo ne bo razrešeno, navsezadnje pa morda niti ni tako pomembno. Politika namreč postavlja spor na točko, ki je za ljudstvo od nekdanj predstavljal točko sprave in povezave. Čeprav so se oglašala tudi alternativna, pacifistična mnenja - novomeška občinska skupščina je že leta 1992 sprejela pobudo, da se Gorjanci razglasijo za demilitarizirano območje - ta v državnem merilu niso doživela pravega odobranja. Samo lokalno prebivalstvo pa si z vprašanjem politične meje in ločenosti nikoli ni bellio glave. Med sabo so se ženili, trgovali in se skupaj borili proti turškim roparjem, graščakom v kmečkih puntih ali okupatorjem v drugi svetovni vojni. Severno pobočje gorovja se je sicer od nekdanj imenovalo Gorjanci, južno pa Žumberak, vendar tod niso živeli le Slovenci in Hrvati. Etnični mozaik dopolnjujejo tudi Romi, nemški fevdalci, češki obrtniki ter Uskoki iz Srbije, ki so v 16. stoletju poselili žumberško stran. Naseljevali so jih kot

vojaške najemnike, ki so slovenske in hrvaške dežele mnogokrat ubranili pred turškimi vpadi. Eden od nosilnih stebrov njihove etnične identitete, ki se je ohranila do zadnjih desetletij, ko je Žumberak prizadelo močno izseljevanje, je tako imenovana grško-katoliška religija. Kompromisna unija, ki so jo morali pravoslavni Uskoki skleniti s katoliško cerkvijo, če so hoteli preživeti v novi domovini. Leta 1611 so priznali rimskega papeža ter mu začeli plačevati desetino, v zameno pa so lahko ohranili obredje in nekatere druge pravoslavne značilnosti. Nekaj metrov od ruševin cerkve sv. Jere na Trdinovem vrhu tako stoji na novo obnovljeno, brunarici podobno grško-katoliško svetišče sv. Elije. Že Janez Trdina je cenil sožitje med etnično in versko pisanim prebivalstvom. Prav razvaline obeh cerkva po njegovem "pričajo krščansko slovo, v kateri so molili svojega boga udje različnih plemen in razredov naše vere. Pri sv. Jedrti se je brala maša za Slovence, pri sv. Eliji slavljanska liturgija za staroverne brate Hrvate." Starodavne cerkvice in znamenja so sicer največje kulturnozgodovinsko bogastvo Gorjancev. Cerkev sv. Miklavža pri Pangrc Grmu, ki naj bi bila zgrajena v poznem 12. ali zgodnjem 13. stoletju, tudi v slovenskem merilu velja za enega pomembnejših spomenikov cerkvene umetnosti. Zaradi svoje kakovostne poslikave so cenjene predvsem njene zgodnjegotske freske.

Predvsem zaradi slabih prometnih povezav in slabih pogojev za kmetijstvo je Podgorje dolgo veljalo za revno in neperspektivno pokrajino. Pogosto so jo močno prizadele suše, saj je - še posebej v zahodnem delu - površinskih tekočih voda izredno malo. Na nadloge, ki so jih v preteklosti trpeli zaradi pomanjkanja vode, kažejo tudi krajevna imena: Suhadol in Težka Voda (ta naj bi postala težka, ker so jo vaščani v časih suš v posodah nosili kilometer ali dva navkreber). Zato je prebivalstvo začelo iz negostoljubne hribovske zemlje bežati že konec 19. stoletja, največ v ZDA, nekoliko manj v rudniške revirje vzhodne Francije in Belgije. Od bornega kmetijstva, domače obrti, drvarstva in ogjarstva se ni dalo dostojno živeti, poizkusi modernizacije pa se niso prijeli. Steklarna, ki so jo odprli v Dolžu leta 1837, je življenje Podgorcem za dve desetletji malce izboljšala. Vendar je zaradi nemogočih prometnih povezav z dolino izredno slabo poslovala, tako da so jo po sedemnajstih letih delovanja, v katerih se je izmenjalo kar sedem lastnikov, zaprli. Prav v "glažuti" so Podgorci, ki so bili znani že po klasičnih kmečkih uporih - zaneli prvo delavsko

stavko na Slovenskem. Po zaprtju steklarne v visokem Podgorju ni zaživel noben gospodarski obrat več. Naslednji močni izseljenski val je Podgorje prizadel v krizi med obema vojnoma. Tej sledi izseljevanje iz političnih in delno ekonomskih razlogov takoj po drugi svetovni vojni - predvsem v Argentino. Veliko argentinskih Slovencev izvira prav iz Podgorja.

Lansko pomlad sem kot prevajalka pomagala enemu izmed njih, ki je z ženo prvič v življenju obiskal Slovenijo. V kratkem času, ki ga je imel na razpolago za potovanje, si ni želel ogledati Bleda ali Pirana, temveč predvsem Podgorje, o katerem mu je toliko pravila mama. S tem namenom smo se tako skozi vasi nad Kostanjevico počasi spuščali proti pleterski globeli k samostanu. Visoke majske trave so se v ritmu tople sape pripogibale ob poti. Na Gorjancih jima nismo mogli pokazati kakšnih veličastnih naravnih znamenitosti, tako je bil ves izlet zavit samo v valovito zeleno mehko, v kateri so se utapljale vasi, polja, vinogradi in gozdovi. In prav to sta gosta, doma iz predmestja nekaj milijonskega Buenos Airesa, zamaknjeno opazovala kot čudovito skladnost sodobnega človeka in narave. Kot uročena sta ponavljala, da se bosta še vračala, zares vrnila se verjetno ne bosta.

Zadnja resna izguba prebivalstva je vezana na konec petdesetih in začetek šestdesetih let, ko so Podgorci odhajali iskat delo v prebujajoče se industrijske obrate v Novo mesto in druga urbanizirana naselja v dolino. Nekaj pa se jih je takrat odpravilo tudi v Kanado in Nemčijo. Prav zaradi tega obdobja so Gorjanci na seznamu edinih treh slovenskih regij, kjer število moškega prebivalstva presega število žensk. Te so namreč iskale dela v dolini, fantje pa so ostajali doma kot gospodarji na kmetijah. Potem ko so končno uredili prometne povezave s kraji v dolini (mnoge kilometre so si s pomočjo samoprispevkov zgradili Podgorci sami), se je prebivalstvo začelo stabilizirati in danes v podeželskem Podgorju živi dobrih enajst tisoč ljudi. Vendar pa osnovna infrastruktura v teh krajih ni dokončana: v Koroški vasi, Vinjem vrhu, Pristavi in Mehovcu še danes nimajo vodovoda.

Zakonsko zaščito bi potrebovala tudi naravna krajina. Več kot devetdeset odstotkov Gorjancev prekrivajo pretežno listnati gozdovi, ki predstavljajo eno najboljših rastišč bukve na Slovenskem. Glavna znamenitost gorjanske flore sta dva pragozdna naravna rezervata. Prvi je tik pod Trdinovim vrhom (23 hektarjev), drugi

na Ravni gori (15 hektarjev), oba pa se ponašata s prvobitnim bukovim gozdom. Zaradi redkosti in ogroženosti je zaščitene tudi precej posameznih rastlinskih vrst, ki se ne nahajajo zgolj v rezervatih, mnoge med njimi (gobe, zdravilna zelišča, gozdni sadeži) pa s prekomernim nabiranjem neposredno ogroža tudi človek. Podgorci bi morali biti ponosni tudi na veliko pisanost živalskih vrst. Na območju Gorjancev je registriranih 72 različnih vrst ptičev, kar pa še zdaleč ni dokončna številka, saj vsi predeli še niso raziskani, poudarjajo ornitologi. Med 50 vrstami gorjanskih sesalcev, jih je kar 22 uvrščenih na rdeči seznam ogroženih sesalcev v Sloveniji. Med posebej redke spadata divja mačka ter rjavi medved, volk in vidra pa sta vrsti v nevarnosti izumrtja, če se bo ogrožanje nadaljevalo. Nekatere vrste, kot na primer divja svinja in navadni jelen, so bile v preteklosti že iztrebljene, vendar so se do danes uspešno obnovile. Žal pa se gamsi, ki so bili na Gorjancih nazadnje videni pred dvajsetimi leti, od takrat niso več pojavili. Še posebej pomembno pa je ohraniti Gorjance čim bolj zdrave, ker se pod njimi nahajajo velike zaloge neoporečne podtalne vode, ki bo gotovo še zelo pomembna v prihodnosti.

Ekološkega bogastva Gorjancev so se prvi zavedli novomeški planinci, ko so del Gorjancev leta 1937 velikopotezno predlagali za nacionalni park. Danes so želje precej bolj realne. Ministrstvo za okolje in prostor je območje med Vahto in Črnečjo vasjo (9573 hektarjev nad 400 m nadmorske višine) že leta 1986 predlagalo za krajinski park in ga vrisalo na zemljevid svojih dolgoročnih projektov. Vendar se zadeva od takrat skoraj ni premaknila. Hrvatje so odločnejši in aktivnejši, saj so svojo stran gorovja že razglasili za zaščiteno območje, tako imenovani Park prirode Žumberak i Samoborsko gorje. Krajinski park ne bi pomenil le nujne zaščite narave in kulturne krajine, ampak bi prinesel tudi nova delovna mesta za Podgorce in morda celo subvencije, ki jih varovanju narave namenja Evropska unija. Območje Gorjancev teoretično izpolnjuje vsa merila, da se lahko zavaruje kot krajinski park, vendar je njegova prihodnost odvisna od ljudi, ki z Gorjanci in pod njimi živijo, povzema Andrej Hudoklin v Dolenjskem zborniku. (Hudoklin, 1997) Če varstvena vizija ne bo našla stika z domačini, če se v javnosti ne bodo začeli oglašati glasovi izpod Gorjancev, bo krajinski park morda za vedno ostal le fikcija na zemljevidu za dolgoročni plan.

Foto puč

Boštjan Pucelj
Ujetniki preteklosti



FOTO
ASJA

Izdelujemo tudi digitalne fotografije
Ohranjamo vaše spomine

Glavni trg 15, Novo mesto (07) 337 28 70
Novi trg, Novo mesto (07) 332 33 66
Podbevškova ulica 4, Novo mesto (07) 393 02 50
Trg svobode 9, Sevnica (07) 814 14 96
Cesta krških žrtev 141, Krško (07) 488 04 14
Cesta zmage 34, Zagorje (03) 566 85 10





encyclo.coma

BODI SESTRA, DRAGI BRAT

»We are family, I've got all my sisters with me.«

S. DeVille

Čas spet jebe vas in jebe nas. In nič ni dolgčas. Kmalu prišla nam bo pomlad, ko se prebudimo iz sladkobne zimske hibernacije. Zbogom zimski čas, hop, pomlad med nas. Zdaj so sokovi sveži, svet nam postregel bo in mi njim z novim sranjem, novim pakovanjem, novo sranje, pakovanje, novo klanje, novo spoznanje, pa spet klanje in sranje, sanje, sanje. Zimsko spanje je bilo šila

preluknjanimi rokami bomo uspešno zacveteli kot veseli narod kokainarjev s širokimi nasmehi, vesoljnimi erekcijami in novimi platinastimi nosovi. Še sreča, džankiji raus, brez veze, če že jemlješ, jemlji koko, kot vsak normalen človek, lahko vsaj normalno hodiš v službo, pizda ti materna. Pa še dobro se meša z alkoholom, večini slovenskim etno zmagovalcem. In spet, na žalost, nič o magični

impotentnežev. Vse, kar je ostalo, je grenak priokus, slaba propaganda in zelo negativna pozornost teh, ki jim hočete zlesti v rit. Evropi ta logika nestrpnosti smrdi.

Ampak ne, ne, to še ni dovolj, nujno še en fiasko, sicer z rahlo drugačno tematiko, a z isto paniko in strahom. Ljudska paranoja pri nas res ne pozna meja. Ko so na brezveznem amaterskem glasbenem tekmovanju EMA (krem della krema) zmagale zdaj že pregovorne Sestre, ki so pravzaprav bolj bratje, so spet vsi genialci v strahu ugotovili ne samo: "Vsi bodo mislili, da smo Slovenci pičke", ampak tudi: "Joj, če taki lahko zmagajo, potem bodo ziher hmal že lezbijke hotle imet otroke, pa še pedri, pa še vse tiste kreature, ki sploh ne vedo, kaj so, grozno, fej, neokusno". Vse skupaj precej smešno, skorajda groteskno. Seveda, kakopak, naj ljudstvo odloči, kdo bo nastopal in kdo bo imel otroka, podobno kot za železno zaveso, ko so noseče ženske na Češkem morale pred ulično komisijo priznati, čigav je otrok, potem pa se je soseska lepo odločila, ali bo mamica otroka obdržala ali bo splavila. Da,

Pa naj grejo sestrice, pa kaj. Kaj čmo jih jebat, njihova življenja so že itak prekomplicirana. Človeku je žal le, da jim je narava dala take debele gležnje, in zdaj vesoljni svet ne bo mogel reči, da imajo slovenski travestiti dobre noge, škoda.

tako zelo nevarna je ta kao volja ljudstva. Kako jih je zbolelo, ko so sestri zmagale. Problem je dobil celo komične parlamentarne razsežnosti, kjer so zapravljali naš denar v debati o tem, kaj je glas ljudstva, kaj se spodobi, kaj je primerno, vsi nekam nerodno, neinformirano, kot da stališča Evrope ne bi bila jasna. Evropa je spet popizdila, kot tudi domači aktivisti za pravice istospolne ljubezni, razumljivo, saj je zakonodaja na tem področju res čisto v pizdi, pravzaprav ni še niti na najbolj osnovnem nivoju razvitih držav. Tudi ta smrad Evropi smrdi.

Skupaj z aferico o glasovanju in umazanih rokah na televiziji je celotna zadevica postala prav zabavna. Feministke in uvožene Holandske aktivistke, ki so nam prišle solit pamet, in evro-inspektorji, ki žugajo in grozijo, in Rugelj in reprodukcija in problemi slovenske moškosti in travestiti, ki imajo več jajc kot politiki, in ženske, ki imajo več jajc kot moški, in globlje in globlje in odmevneje in evropskega formata. Vse zaradi nič hudega slutečih sestric, ki so se prišle zabavat, mogoče malo provocirat, za njihovo zmago pa so se tako ali tako zmenili drugi. In še in več in Miša Molk, ki se od liftinga ne more več nehati smejeti (zajebano na pogrebi), in Magnifico, ki ga boli kurac, ker je itak že vse zmenjeno, in Patrik Greblo, kje si dobil tako ime, in Karmen "crazy tits" Stavec, ki je bogsigavedi od kod slepo prepričana, da je jebena EMA njen fatalni življenjski projekt, in vsa ta cmizdra, malo šov, malo biznis, dosti joškov, glasu bolj malo, pravi joški, umetni joški, jajca, brez jajc, veliki joški brez jošk. Pa kdo sploh gleda to glorificirano evrovizijsko sranje. Koga boli kurac za to. Profesionalne glasbenike še najmanj. Kdor se ukvarja s to obskurno brezveznostjo, ima v življenju preveč časa. Pa naj grejo sestrice, pa kaj. Kaj čmo jih jebat, njihova življenja so že itak prekomplicirana. Človeku je žal le, da jim je narava dala take debele gležnje, in zdaj vesoljni svet ne bo mogel reči, da imajo slovenski travestiti dobre noge, škoda. Jebi ga, so pa vsaj oblečeni v stevardese, to je še najbolj duhovito glede na nedavne evroatlantidne letalske pripetljaje.

Ah, da, sestrice so nam bile segle v srce. Spet nam razfukale so složno monolitno ljudstvo, kot znala je le še državljanska vojna ali sam hudič - bog. Fino sranje so nam nevede namešale. Dobro je, da se dvigne malo prahu, da se premeša drek, tako verno, kje smo, in kje mislimo, da smo, in kje bi radi bili, in kje nas hočejo, in kakšna smrdljiva laž je vse skupaj.

Zastrupljajte se zmerno, uživajte neizmerno v svoji ljubezni do sočloveka in boga. In ne pozabite: gnusna je Bogu krivica!

Ne samo da je naša zakonodaja zastarela in neprimerljiva z evropsko, pač pa se Evropejcem celotna slovenska klima zdi pravzaprav nazadnjaška in neustrezna. In vsaj enkrat imajo boleče prav. Povsod smo jim pofafali, le v tem, kar je najbolj normalno in človeško in v čemer ima Evropa še najbolj prav, tukaj se pa delamo pametnejši in vztrajno gradimo svoj imidž nestrpnežev. Evropi ta logika nestrpnosti smrdi.

blagodejno. Zbudili smo se z jutranjo erekcijo, ki nam bo dala novega elana in nas ponesla do neba. Evropa, ti kurba, kje si zdaj, kje Amerika prasica, da te damo dol. Drek. Žal treba bo nastaviti drug organ. Drek. In mi to znamo, svaka nam kaka. O, da, že poznamo. Drek. Da, drek bo frčal po zraku. Drek prednikov, zanamcev, drek rdeči in črni, drek kolonialistov, drek Arabcev, drek drekačev, blato težko in neprebojno nam bo padalo na zapeljive veke. Ljudje že jadrno bežijo, eni na francosko, drugi na Kubo, tretji nazaj k nam iz Argentine, četrti spet v blagodejni, blodni svet omame.

Kein alkohol ist auch keine lösung. Minister sicer veselo blodi o dealkoholizaciji in očiščenju naroda vse pijače, vendar - ali se kaj ženira in tuhta, kdo bo osnovnošolce, srednješolce odvrnil od heroina, kdo jih bo spreobrnil ali jim vsaj zagotovil kvaliteteno robo, ko ne bo denarja za dragoceni alkohol, kdo jim bo omogočil plodno življenje in leta užitka do overdosa. Zares, kakšna strašna skrb, minister. To je približno tako, kot da te skrbi, da bo človek v luknjo v glavi, bognedaj, staknil pljučnico. Skrajno cinično, se zdi.

Na nedavnem brifingu ob mednarodni bla bla za preprečevanje nja nja škode zaradi ča ča jemanja mamil so strokovnjaki baje lucidno ugotovili, da ni panike, da bo čez nekaj let jemanje heroina itak upadlo, ker se boja popularnost in konzumacija kokaina tako povečuje, da bo kaj kmalu izrinil svojega velikega konkurenta. Aha, torej brez skrbi. Namesto nacije zombijev z mehki kurci in

zeli, kraljici naši, konoplji indijski, češnji volkovi, mušnici rdeči dehteči vabeči.

Pomlad je tu. Namesto da bi otročaje učili ljubezni, jim razodeli skrivnostne sile in klic narave, jih malodušno prepuščamo ostri britvi urbane norosti. Pomlad, čas setve. Kje še lahko vidiš mlade družinice, ki zanosno skupaj polagajo čarobno zrno v prst, grudo domačo, plodno zemljo. Krhko zrno, ki dalo bo poténen zelen grm. Nič, le brezmejna pušča, na poljih in v dušah. No respect. Sram me je. Pozabili smo stare stezice in modrosti očetov, vdajamo se brezbožju in kačjemu strupu anglosaksonskega napuha. Naivnost, lahkomišelnost. Bakh, Dioniz z lahkoto odplakne nas vse.

Kajti, glejte, tem evroatlantikantom pa res že malo preveč fafamo. Ko bo konec vse te pizdarije in presvetih integracij bomo obveljali za najbolj oralno nacijo na planetu. Mislim, res, kakšen kres, kakšen kres, bodo govorili, ko bomo goreli v peklju s svojimi evro-atlantikomas romantiko prijatelji. In vendar, v vsej svoji neizmerni želji po

Če bi bila ideja te družine pol kurca vredna, nikakor ne bi bila ogrožena od peščice samskih mamc, ki nikomur nočejo ničesar vzeti, le borijo se za svoje lepše življenje.

ugajanju jih znamo razjeziti na najbolj naivne in debilne načine. Glej, Slovenci spet presenečajo s svojo dekadenco. Originalno. Potem ko smo podpisali vse mogoče pakete z vsemi mogočimi hudiči, prodali svojo dušo skonto, nabavili vse drago odsluženo orožje, prodali premoženje, kupili podjetnega boga, poceni prodali kmete in s slastjo požrli hamburgerje in fej ves ta umetni krompir. Po vsej tej kolosalni felaciji in uspešnem lezenju v tazadnjo, mi gremo in se zajebemo na najbolj osnovni varianti (ki je najbrž tudi izvedbeno poceni), namreč problematiki diskriminacije in tolerance do drugačnosti (kar koli že to pomeni). Kajti naši prijatelji - naši prihodnji bratje - menijo, da je naša zakonodaja v teh vprašanih zanič in diskriminatorna, saj t.i. drugačnim ne zagotavlja določenih pravic. Ma nemoj. Ne samo da je naša zakonodaja v teh vprašanih zastarela in neprimerljiva s katero koli evropsko, pač pa se jim zdi celotna družbena klima pravzaprav nazadnjaška in neustrezna za novo prosvetljeno Evropo. In vsaj enkrat imajo boleče prav. Povsod smo jim pofafali, le v tem, kar je najbolj normalno in človeško in v čemer ima Evropa še najbolj prav, tukaj se pa delamo pametnejši in vztrajno gradimo svoj imidž nestrpnežev. In na ta tanki led gremo plesat kar dvakrat.

Najprej vrhunski blamaža z referendumom o umetni oploditvi samskih žensk. Seveda, o problematiki bi morala odločati stroka. Večina vprašanja itak sploh ni razumela in zavladala je strašna panika: "Joj, če obkrožim za, to najbrž pomeni, o, groza, da-bodo kmalu že lezbijke hotle imeti otroke." Ne samo skrajno površno in naivno, da ne rečem debilno, tudi precej škodljivo, spektakularna nebuloza in neumnost ljudske pameti. Referendum je jasno popolnoma spušil. Stran smo vrgli nekaj denarja, Evropa je malo popizdila, pa ne preveč, glavno, da so ta pametni rešili echte kleno slovensko družino. Absurdno, kakšno sveto sranje. Če bi bila ideja te družine pol kurca vredna, nikakor ne bi bila ogrožena od peščice samskih mamc, ki nikomur nočejo ničesar vzeti, le borijo se za svoje lepše življenje. In tudi manipulacije in skrivanje za pravicami in koristmi otrok je čisti blef in velika hinavščina prestrašenih



ZLET 3 V BEOGRAD!



Samo Dražumerič

fotografije: Mario Gregorič

V četrtek, 28. 2. 2002 ob sedmih zjutraj, sem se s posadko (Klavdija, Sandra in Mario) znašel v ogromnem avtomobilu, ki ga je upravljal šofer Peter. Smer: Zagreb. Tam smo se vkrcali v avtobus z reškimi oznakami in skupino LET 3 na krovu. Pot proti Lipovcu (zadnje naselje pred hrvaško-jugoslovansko mejo) se je nemarno vlekla po slavonski ravnini. Brezdelje sem izkoristil za spoznavanje sopotnikov (trije dodatni kitaristi, reška ženska vokalna skupina ENI, slovenska trobilna sekcija En PLEH...) in preganjanje strahu pred deželo, ki sem jo zadnjič videl dva tedna pred padcem gospoda Miloševića. Na hrvaški meji nismo imeli nikakršnih zapletov, na drugi strani pa ... smo naleteli na neverjetno prijaznost jugoslovanskih mejnih organov (pevec skupine Prlja je takoj postal zvezda mejnega prehoda, saj je postopal v kombinezonu, ki je bil na las podobnem kombinezonu jugoslovanskih carinikov). Cariniki so nam veselo pomahali v slovo in zadovoljno spravili v žepe podarjene CD-eje skupine. Na avtocesti sem doživel ponovno presenečenje. Črte na cesti so bile sveže narisane, okolica

Aleksandrom, ki nas je popeljal po ulici Kneza Mihajla proti Kalemegdanu. Ulica je zaprta za promet, na stojnicah, ki jih je kot gob po dežju, pa lahko kupiš dobesedno vse. (Člani skupine En PLEH so verjetno podrli državni rekord v kupljenih laserskih ploščah na uro, naša posadka pa je uživala v gromozanski knjižni ponudbi.) Na Kalemegdanu (beograjska trdnjava, zgrajena nad izlivom Save v Donavo, okoli trdnjave se razteza urejen park) številni Beograjčani posedajo po klopih in uživajo v močnem pomladanskem soncu. Ljudje so nas prijazno ustavljali in spraševali o življenju, krajih in naravnih znamenitostih v Sloveniji. Na poti proti filozofski fakulteti sva si s Klavdijo ogledala zgodovinsko razstavo službenih oblek Jugoslavije (uspela sva videti celo kraljevo oblačilo s krono in žezlom). Ob dveh popoldne si privoščimo oddih in kavo v jazz klubu na filozofski fakulteti (lokal je nabito poln, ljudje so odlično razpoloženi). Sledil je ogled Trga republike (muzej mesta Beograd, narodno gledališče, tehnični muzej, spomenik kneza Mihajla, palača Albanija, mladinsko gledališče Boško Buha). Trg obkroža veliko novih stavb, stavb v gradnji in tujih trgovskih hiš. Pot nas je vodila proti palači Beograd (nedaleč stran je ŠKC, prizorišče prvega koncerta) in jugoslovanskemu dramskemu gledališču. Svinčene noge in suha grla so nas pripeljala v prvi irski (Guinness) lokal v Beogradu.

Ob devetih zvečer smo se komaj prebili v stavbo ŠKC (karte so zmanjkale že v četrtek) in nestrpno čakali na prvi nastop LET 3 po dvanajstih letih in pol v Jugoslaviji (zadnji koncert je bil 25. 5. 1989). Okrog desetih je na oder stopila (oblečena) skupina in publika (približno 1000 - 1500 ljudi) se je prepustila dve uri trajajočemu spektaklu. *Frontman* Prlja in basist Mrlja sta



avtoceste skrbno negovana in nikjer niti sledu o prodajalcih bencina v plastičnih kanticah. Ob štirih popoldne smo se vselili v hotel Praga v centru mesta Beograd. Ob pol šestih zvečer je imela skupina napovedano tiskovno konferenco v študentskem kulturnem centru (ŠKC), ki se nahaja kakšnih pol kilometra od hotela. V na pol polno dvorano, pred nestrpne TV-kamere in fotoaparate, je mrko vpadla šesterica postavnih Rečanov v črnih majicah z oglavicami in obveznimi pasjimi nagobčniki na spolnih organih. Po kakšni minuti poziranja, ko je dvorana s salvami smeha prebrodila šok, so ob spremljavi bobna in kontrabasa zapeli pesem o svojem življenju, delu in zabavi. Sledila je še ena pesem, ki se je končala z obračanjem riti publiki in dimnimi *prdci*. Odhod LET 3 z odra. S tem je bila *tiskovka* zaključena. Naša posadka se je lahko odpravila gurmanskim radostim srbske kuhinje naproti.

V petek dopoldne smo začeli raziskovati bližnjo okolico hotela. Ogledali smo si cerkev svetega Marka (grobnica Dušana Silnega). Na poti smo videli spomenik knezu Milošu in jugoslovansko skupščino. Ob dvanajstih smo se dobili z vodičem



presledke med skladbami zapolnila z duhovitimi šalami in anekdotami. Med koncertom so člani večkrat zamenjala oblačila (mornarska z izrezanimi srčki na ritih - z obveznim *zabijanjem ružice u vlastite guzice, sprehod v nagobčnikih, norenje v hercegovskih narodnih nošah* ...), pri izvedbi največjih hitov (*Drama, Vjeran pas, Tazi taz, Izgubljeni*...) so se jim pridružili še dodatni kitaristi, vokalistke ENI in še posebej vroče

sprejeti *duvački trio iz Slovenije (beri Dolenjske in Bele krajine)* En PLEH. Koncert je minil v fantastični atmosferi in brez večjih incidentov, z enim daljšim dodatkom (pet skladb). Sobotni *Blic* je omenil le razočaranje publike, ker so spremljevalne vokalistke ostale oblečene. Ob enim zjutraj smo se porazgubili po priljubljenih lokalčkih in proslavili uspešno prebijanje ledu. V zgodnjih jutranjih urah smo se zavlekli v postelje.

V soboto zjutraj pri zajtrku so se nam ob branju kritik domačega tiska nasmehi raztegovali do ušes in v mislih smo že videli veličasten sprejem novosadske publike. Naslov v časopisu *Ekskluziv Svirka do gole kože* pove največ o energiji, vloženi v nastop. Sledilo je fotografiranje pred *jumbo* plakatom pred stavbo ŠKC in vkrcavanje v avtobus. Cilj: Novi Sad. Pot nas je vodila mimo Palače federacije in Sava centra, mimo še vedno (od ameriških raket) močno izdelane stolpnice jugoslovanske KP skozi nekontrolirano rastoča primestna naselja (Beograd ima od dva do tri milijone prebivalcev). Primestna naselja so grajena brez kakršnega koli urbanističnega načrta in močno kazijo podobo mesta. Po pripovedovanju prebivalcev je največji problem mesta v prevelikem številu ljudi. Marsikatera ulica je postala smetišče, promet ob končnicah spominja na kaotično simfonijo avtomobilskih trobent in sočnih kletvic. Po prečkanju Donave se je pred nami odprla depresivna ravnina Vojvodine. Ta nudi popolnoma drugačno podobo kot ožja Srbija. Vasi so urejene in hiše so zbite druga k drugi, da ostane čimveč zemlje za obdelavo. Neskončna polja so skrbno obdelana, tudi divjih, nekontroliranih smetišč skoraj ni. Ob treh prispemo v Novi Sad. Mesto (približno 400 tisoč prebivalcev) je kot iz škatlice. Četrti so urejene, ogromno je zelenih površin, imena ulic so za razliko od beograjskih napisana v latinici, promet je umirjen, ljudje upoštevajo prehode za pešce. Izkrčali smo se pred veliko športno dvorano, člani LET 3 so s pomočjo organizatorjev (nevladna organizacija ALARM, društvo za regionalno integracijo mladih) začeli urejati koncertni oder v eni od dvoran. Naša posadka je popoldne preživela v stanovanju dolgoletnih prijateljev Danijele in Zorana ter užila povsod opevano gostoljubje. Ob desetih zvečer smo se prebijali v koncertno dvorano. Policija nas je na pol resno pregledala in se za razliko od naših mož postavila vedla izredno taktno. Na splošno so policaji v Jugoslaviji izredno prijazni, pripravljeni pomagati pri iskanju znamenitosti in usmerjanju izgubljenih turistov. Ob enajstih je publika (približno 1000 obiskovalcev) prišla na svoj račun. Oboževalci skupine so poznali besedila pesmi (posledica izredno dobro organizirane piratske ponudbe laserskih plošč), sprednje vrste so na trenutke eksplodirale in obiskovalci so preplesali cel koncert. Dva dodatka sta komaj zadovoljila glasbe željno maso. Po zaključku koncerta se je v zakulisju razvila vsestranska debata. Člani

skupine ALARM so izredno zainteresirani za gostovanje umetniških skupin iz Slovenije, predstavili so svoje delo (lanskega decembra so organizirali koncert slovenske ska-punk skupine Pridigarji) in razkrivali načrte za prihodnost. Ob dveh zjutraj smo se vzhičeni vkrcali na avtobus in se podali nazaj v Beograd.

V nedeljo je naša posadka v spremstvu skupine En PLEH s taksiji odšla na Dedinje obiskat Titov grob. Na našo nesrečo je bila Hiša cvetja zaprta (ob nedeljah in ponedeljkih zaprta, druge dni je odprta od devetih do štirinajstih). Srednje razočarani smo se sprehodili do cerkve svetega Save. Petinosemdeset metrov visoka stavba (teža glavne kupole je 6500 ton) je v obnovi. Celotno stavbo bodo od zunaj obdali z marmorjem, znotraj pa z mozaiki. Rojeni pod srečno zvezdo smo se pod vodstvom možakarja, ki je služil JLA v Mariboru, za ceno petih piv povzpeli na vrh cerkve. Od tam lahko vidiš Beograd v vsej razsežnosti in ogromnosti. Obnovo stavbe naj bi končali v dveh letih. Osupli nad veličastnostjo nedograjenega hrama smo počivali v parku pred spomenikom *Kara or u* in opazovali priprave navijaških skupin pred odhodom na tekmo. (Partizanovi navijači nosijo črno-bele majice z napisom *Mnogo smo jaki!*, zvezdini pa rdeče-bele majice s sloganom *Mnogo smo jači!*) Sprehod smo zaključili v irskem pubu, ki smo ga tako ali drugače sprejeli za svoj lokal. Po obilni večerji s *prašičem na tisoč in en nači*, smo odšli na poslovlilni koncert v ŠKC. V lokalu v preddverju dvorane je čakala nekoliko manjša skupina ljudi kot v petek. Koncert si je prišel ogledat tudi Momčilo Bajagić - Bajaga. Koncert je minil v poslovlilnem vzdušju in po mojem je *Tazi taz* postal hit vikenda v Beogradu. Pevec skupine Prlja je celotno turnejo opisal kot nadvse uspešno in menil, da za vse, kar smo videli in doživeli, nima besed. Beograd se mu je prikupil zaradi veleemestne atmosfere, novosadsko publiko je označil za fenomenalno in posebej izpostavil izvrstno uigranost vseh nastopajočih na poslovlilnem koncertu. Vsekakor nam je mesto na poseben način priraslo k srcu, saj smo se v postelje spravili šele po sončnem vzhodu.

V ponedeljek dopoldne smo v hotelski zajtrkovalnici praznili stekleničke z mineralno vodo *Knjaz Miloš* in zbirali energijo za nalaganje številnih scenskih pripomočkov na avtobus. Ob treh, v času največjega prometnega kaosa, smo *odkurili* proti meji. Tudi pri vračanju na Hrvaško na mejnem prehodu nismo imeli nikakršnih težav. Jugoslavijo sem mirno črtal s seznama *neugodnih* držav in se bom tja verjetno še vračal. V Zagrebu se je naša ekspedicija končala. Ko smo avtobus zapustili s klasičnim *lepe pozdrave od ostatka Slovenca*, je Prlja dejal: *Potovali smo kot ljudje in tudi poslovlili se bomo kot ljudje*. Vsi sopotniki so izstopili in poslovlili smo se v prijateljskem vzdušju.

Damijan Šinigoj

fotografije: Boštjan Pucelj



Franci Kek, signor

socialni delavec s posluhom za soljudi, brez posluha za petje, organizator največjega glasbenega dogodka v Sloveniji

Kako bi predstavil samega sebe? Namreč, ukvarjaš se s toliko različnimi zadevami, da je človek kar v zadregi. Igralec? Organizator Rock Otočca? Politik?

Sem višje rasti, do sedmega razreda osnovne šole sem bil bolj sramežljiv in tudi odličen. Nato so se razmere precej spremenile, vendar se v zdajšnjih zgodnjih srednjih letih nekako umirjajo. Aja, vi niste od revije Albert, vi ste mladinski časopis. Sploh se ne umirjajo!

No, ampak si igralec.

Da, v filmih.

Kaj pa v realnem življenju? Jemlješ življenje kot igro?

Če bi bilo življenje igra, bi poleg vloge igralca želel imeti tudi vlogo režiserja.

Nisi režiser, si pa producent. To je en čin višje?

V ameriških filmih je, v evropskih pa imajo režiserji večjo težo. Slovenija je v Evropi, vendar mi ne delamo tipično slovenskih filmov.

Torej si zelo bogat in premožen človek. Drži?

Da.

Voziš se z dragimi avtomobili, živiš v hiši z bazenom?

Ne, nisem mislil bogat v materialnem smislu.

Ampak snemanje filmov je vendar zelo draga zadeva. Vsaj tako nas učijo v šoli.

Da, naš zadnji film je stal tri milijone mark in je najdražji slovenski film. Vendar sta 2.980.000 mark prispevali moja teta Milena in Saševa sestrična iz Straže 69.

Ne, resno, koliko stanejo filmi, ki jih snemate?

Pri *Spominih mame Manke* je tehniko zagotovila TV NM, Jože Novak iz Avtogonalanta pa je iz žepa potegnil 30.000 SIT, kar je leta 1996 zadostovalo za sendviče in pijačo. Pri *Milice* pa sta nam pomagala še podjetje Tabakum in MO NM.

Kolikor se spomnim, STE začetniki nizkoprorračunskega filma v SLO? Vsaj Marcel jr. VAM je v Mladini pel hvalo.

Da, tudi v njegovi knjigi nas ima za začetnike tega obdobja. Ampak tega obdobja je konec (če smo celo mi posneli film za 3 milijone mark), zdaj so spet moderni dragi umetniški filmi, kjer se dva akterja sede pogovarjata četrt filma, če pristopi tretji, je to množični prizor, če nekdo vstane, je pa to že akcija.

Koliko snemalnih dni ste potrebovali za celovečerni film *Milice*?

Šest dni, *Na svoji Vesni* pa smo snemali 17 dni.

Kako si pa sploh prišel na idejo, da bi snemal filme?

Pomembno je, da se je v Novem mestu pojavila lokalna TV, predvsem pa je bilo za vse skupaj odločilno, da sva se srečala s Sašem Đukičem, s katerim sodelujemo že od vsega začetka.

Kakšen je bil domet dosedanjih filmov?

Mislili smo, da gre bolj za lokalne štose, ampak ko smo filme posredovali lokalnim televizijam, je bil odziv gledalcev zelo velik, klicarili so na televizije in spraševali, kje se da dobiti film in ali ga lahko še enkrat zavrtijo.

Se je to pokazalo tudi v višjem proračunu filma *Na svoji Vesni*, ki pravkar prihaja na platna?

Lažje smo prišli do sponzorskih sredstev. *Na svoji Vesni* je stal 65.000 nemških mark.

Zakaj toliko višja cena? So honorarji višji? Eksotične lokacije snemanja?

Honorarjev ni. Draga je tehnika. Res smo snemali tudi v Benetkah, vendar smo se tja odpravili z enim osebnim vozilom, se v bližini trga Svetega Marka preoblekli in bili nekaj časa v strahu.

Ste snemali brez dovoljenj?

Seveda. Če Park berejo tudi v Italiji, tega ne napišite!

In imate v svojem filmu zvezdo svetovnega formata.

Več zvezd svetovnega formata: Pero Mrtvak, Crni Rajko, Milena Zupančič, Matjaž Javšnik, Lojze Slak, Rebeka Dremelj, Rok Cvetkov, Andrej Karoli, Matjaž Smodiš, Dejan Jevtović, Elvis J. Kurtovich, Sejo Sexon, Demolition Group, Čuki... Aja, pa Roger Moore.

Impozanten spisek za novomeški film.

Da, da, precej so pojedli.

Kako si pa prišel do teh ljudi?

Rogerja Moora in Mileno Zupančič je nagovoril Sašo Đukić, ostale jaz.

Pa jim je bilo potrebno lomiti roke ali so takoj pristali?

Gre za osebna poznanstva. Pa vsak se rad vidi v filmu.

Film je torej končan. Zakaj naj si ga gredo ljudje ogledati?

Odgovorim resno?

Prosim.

Je komedija, ki ji akcija daje ritem. Je film, v katerem miličnikom nevede vse uspeva, kriminalni združbi pa nehote vse spodleti. Je komedija, v kateri glavna igralka rodi šestnajst-letnega fantka, miličnik pa šestnajst let čaka, da bi vozil avto, na koncu pod oblake popelje helikopter. Je film, v katerem igra miss Slovenije, ko to še ni bila, in se zračno plovilo zaleti v glavno hišo v mestu še pred 11. septembrom. Glavno žensko vlogo je zaigral moški, še preden je sestrsko petje razdelilo Slovence. Gre skratka za film, ki je v času snemanja videl prihodnost in na spektakularen način zaključil obdobje snemanja nizkoprorračunskih filmov v slovenskem prostoru. Sem lepo povedal?

Si. Marcel jr. je pravi amater. Poleg filma te ljudje najbolj poznajo po Rock Otočcu. Pravzaprav te svet pozna po njem.

Hvala, stari, hvala.

Če je pa res.

Kar je res, je res. Širimo se.

Kako si pa s tem začel?

Z Marjanom Pirnarjem sva se začela ukvarjati z ozvočenjem. Ker se je kmalu pokazalo, da sem za tehniko popolnoma nesposoben in znam le dvigovati zvočnike in slabo zvijati kable, je bilo potrebno zame najti neko dodatno delo.

In si se kar iz zraka spomnil Rock Otočca?

Prireditve je že bila leta 1976 in 1983 in je bila v zraku res ves čas prisotna želja, da bi se zadeva še kdaj zgodila.

Si bil leta 1983 tam?

Bil sem pri vojaki. V Šibeniku. Na ladji sem samostojno kupal za 16 članov posadke.

Torej, če se vsega skupaj naveličaš, veš, kaj boš lahko počel. Kdo kuha pri vas doma?

Mama in žena ter otroci. Otroka se še bolj učita, ker sta stara šele devet in sedem let.

Že obiščeta Rock Otočec?

Že, poleg tega se pa vse leto cela naša ulica igra Rock Otočec.

Rock Otočec je prireditve, ki odmeva tudi zunaj naših meja.

Glasbeniki izražajo željo po nastopu pri nas iz vsega sveta, njihove ponudbe dobivamo tudi iz najbolj eksotičnih krajev, recimo Karibov, Indije, Rumanje vasi...

Kaj to pomeni, da prihajajo ponudbe? Da pridejo zastoj?

Ponudbe da, špil se pa plača.

Kaj sploh pomeni Rock Otočec recimo v številkah?

Do sedaj se je predstavilo okoli 250 glasbenih skupin. Moč električnih agregatov, ki jih pripeljemo na prireditveni prostor, bi zadostovala za celo mesto brez Krke in Revoza. Vsako leto postavimo dva kilometra ograj, obiskovalcev je toliko, da zaradi gostote mobilnih telefonov Mobitel postavi poseben ojačevalac. Še leta 1999 smo postavili telefonsko govorilnico, kar bi bilo danes popoln nesmisel. Lani je bilo v tiskanih medijih 248 objav, o pomenu Rock Otočca za naše kraje pa takole: Dolenjski in Sloveniji daje pridih moderne, zahodnoevropske države. Smo najbolj vhodna evropska država, ki je še na zemljevidu velikih evropskih festivalov. Pomaga pri potrditvi domačih glasbenikov zunaj naših meja. Na festival pridejo tuji obiskovalci in novinarji, ki pišejo tudi o Sloveniji, Bolgarska TV je recimo predvajala desetminutni predstavitevni film o Novem mestu in kot zanimivost omenilo, da je zelo čisto.

Seveda te z vseh koncev in krajev naše ljubke male domovine podpirajo z vsemi močmi.

Ne bom rekel, da ne. Država in občina pokrijeta vsaka po 3 odstotke vseh stroškov. Je pa res, da so mnogi drugi projekti podprti v mnogo večjih odstotkih. Naj za primerjavo povem, da je imel lani Festival v Srbiji na voljo kar 2 milijona nemških mark donatorskih in sponzorskih sredstev. Teh je bilo pri nas dvajsetkrat manj. Res pa je, da gre tam doli tudi precej za pranje denarja. Na pol zares pravijo, da tisti, ki priskrbi denar, vzame 70 odstotkov, če je pošten, pa le 15 odstotkov. Nam zaenkrat Rock Otočec še ni prinesel finančnih sredstev, od katerih bi se dalo vsaj skromno živeti, vendar upamo, da se bo tudi to enkrat zgodilo.

V mladosti se spomnim, da si igral košarko, bil si celo v mladinski slovenski reprezentanci.

Ja, pionirski, kadetski in mladinski.

Če bi igral danes, bi imel verjetno veliko denarja.

Da.

In potem si tik pred kapitalizmom nehal.

Ja, zaradi starosti nisem mogel več. So se mi preveč tresle roke.

In si šel v službo v zavarovalnico.

Ja, to je bilo najsrečnejše obdobje moje mame. Kadar greva mimo stavbe, v kateri sem bil zaposlen 13 let, mi vedno očita, ker sem šel med svobodnjake.

S čim se pravzaprav zdaj preživljaš?

Z učiteljsko plačo.

Ali si tudi učitelj?

Ne, žena je.

Še nekaj bi vprašal. O tvojem odhodu iz zavarovalnice po mestu kroži anekdota, da te je novi direktor poklical k sebi in te vprašal, kaj delaš v tej firmi, ti pa si mu odgovoril, da ne delaš nič. Dal ti je teden dni na voljo, da ugotoviš, kaj počneš in mu poveš, ti pa si mu čez en teden odgovoril enako. In odšel. Je to res?

Ne, to so ogabna natolcevanja. V resnici sem rekel takole, ko me je poklical k sebi: Ne delam nič.

No...

In dodal: Kaj pa bi moral delati, sem vam že večkrat povedal. Zadolžen sem bil za tržno komuniciranje in odnose z javnostmi, pa se jim je vedno zdelo odveč nameniti kaj sredstev za to področje. In sem potem delal v skladu z višino sredstev, ki sem jih imel na voljo...

In si odšel na svoje, mama je bila pa v skrbeh. Upravičeno?

No, tam je bila redna plača, tukaj je pa redna svoboda.

Koliko jo je zares v poslu, s katerim se ukvarjaš?

Od avgusta do decembra je delavnik krajši od osem ur, od januarja do julija pa daljši.

Telefoni zvonijo, faksi prihajajo, maili čakajo...

Ja, točno tako.

Pa je organizacija takšne prireditve naporna?

Precej živčno delo, lahko bi ga primerjal z delom trenerja. Napetost se s približevanjem festivala stopnjuje. Vsako leto junija shujšam za 6 kilogramov. Lahko bi rekel, da sem tiste tri dni v nekakšnem šoku. Lani sem na primer v petek zjutraj nerodno padel na zapestje, ki pa mi je oteklo in začelo boleti šele v torek, po festivalu.

Si šel za relaksacijo pa še malo v politiko? Nekako smo čutili, da bi se dalo kaj narediti.

Ste kaj naredili? In kdo ste to vi, ki ste to čutili?

Na občinski ravni sva Listo za Dolenjsko sestavila s Robijem Judežem, v državnem merilu pa sodelujem pri SMS. V občinski svet smo prišli z namenom, da ne bomo ne z levimi ne z desnimi. Danes vidimo, da če nisi v koaliciji, ki je na oblasti, so tvoje možnosti za odločanje precej zmanjšane. Zato gremo jeseni na volitve z namenom priti v pozicijo, ki odloča.

Še ena anekdota o tebi, ki se širi po čaršiji. Kaj je bilo tvoje prvo vprašanje, ko si prišel na sejo občinskega sveta? Si res vprašal, če se boste za maskare našemili?

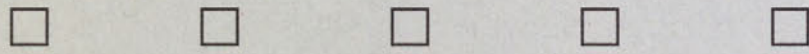
Ne, najprej sem rekel, da bi rad sedel pri Marjanu Somraku (Združena lista). Na prvi seji so naju s kolegom Andrejem Gorencem namreč posadili na skrajno desnico. Drugače pa so bila moja vprašanja in pobude resne.

Si sploh kdaj resen?

V občinskem svetu sem, pri organizaciji Rock Otočca tudi, v filmu tudi, s tem, da tam želim izgledati smešen.

Pričakovanja, načrti?

Želim si, da bi bila voda pitna in zrak primeren za dihanje...



Infoteden

Ko brez miru okrog divjam,
prjatlji vprašajo me, kam...

Rok Avbar

Že tretje leto zapored je v mladinskem klubu LokalPatriot v Novem mestu potekal takoimenovani Infoteden. Njegov namen je obveščanje prihodnjih študentov oziroma njihovih staršev o neformalni plati njihovega faksa (zapiski, zahtevnost izpitov, predavatelji). To leto je Infoteden že tradicionalno potekal v času zimskih počitnic, ko si lahko največ dijakov vzame čas in obiše LokalPatriot ter ob dobri kavi izve čim več. Letošnjih 115 obiskovalcev je lahko pridobilo informacije o 31 študijskih programih, ki so se vrstili od srede, 27. februarja do petka, 1. marca. V teh treh dneh so lahko obiskovalci izvedeli res veliko koristnih nasvetov za potek

"življenjski odločitvi" razmišljamo tudi s srcem. S tem mislim, da se večina ne vpraša, če jim laskavi naslov na koncu faksa prinaša tudi veselje do študija in občutka, da so nekaj tudi odnesli od študija in da so faks izbrali in zaključili s srcem. A kaj, ko od odkritosti in poštenosti do samega sebe ni mogoče živeti ...

Naslednje vprašanje je prišlo na površje pri predstavitvi smeri filozofija, ko me je predstavnica te smeri med pogovorom mimogrede vprašala oziroma opomnila, če res mislim, da v življenju opravljaš delo, za katerega si se učil na faksu. Problem je namreč to, da

še lahko sovražiš. Naš šolski sistem pa je tu storil korak naprej; svojega sovražnika je našel in ga uničil. Tudi zasovražiti ga ni imel časa. Mogoče pa nekateri le ne želijo, da se razvijemo preveč.

Edina stvar, ki pa jo šolski sistem upošteva, je človekova lastnost tekmovanja. Saj nimam nič proti zdravi tekmovalnosti, ampak vseeno se mi zdi, da je naš šolski sistem tu zavil s prave poti. Tekmovalnost je prisotna zato, da se loči zrnje od plevla oziroma zaradi tega, ker naši vodilni možje nimajo razčiščenih pojmov o tem, kam kdo lahko gre, oziroma ker ne vedo, kako bi rešili naslednjo situacijo. Že od zdavnaj se namreč pojavlja vprašanje, kdo se ima pravico kje izobraževati. Na elitne šole (kot imenujejo gimnazije) naj bi se vpisali samo najboljši in tega se držijo že v osnovnih šolah, ko učencem učitelji namigujejo, da naj se ne vpišejo na gimnazijo, če nimajo res dobrega povprečja. Na to pa vpliva lobi, ki nadzira rezultate, s katerimi se naša država primerja z ostalimi na ravni izobraževanja. Rezultati mature, denimo, niso nič drugega kakor umetno pridobljeni rezultati maturantov, ki so šolanje v minulih letih opravljali zadovoljivo. Nihče namreč ne bo hotel imeti slabih rezultatov v poročilu o uspehu, kljub njihovi neizbežnosti. Tu pa nastopi tekmovalnost; vsaditi jo v možgane že v osnovni šoli, da nas pod pretvezo objektivnih meril spremlja skozi celotno šolanje in nam, če seveda verjamemo v to, nudi najbolj objektivno preverjanje znanja. To objektivno preverjanje znanja oziroma zrelostni izpit pa spremlja še stres, ki je prisoten v največji meri. Ta pa se pojavi prav zaradi teh objektivnih meril. Ker objektivna merila ne predstavljajo realnega stanja, je šolstvo uvedlo omejitve, ki pa je absolutna bedarija. Izgovor za neurejeno stanje na fakultetah, pomanjkanje prostora za vse, ki bi želeli študirati, pa tudi teh ne sme biti preveč (kam pa pridemo, če smo izobražen narod). To pa je največji strah prihodnjega študenta, omejitev namreč. Pojavlja pa se tudi s nesprejemljivimi pogoji, kot so doseganje 98 odstotkov vseh možnih točk, da prideš na željeno fakulteto. Prihodnji študentje si na določene smeri ne upajo

To pa je največji strah prihodnjega študenta, omejitev namreč. Pojavlja pa se tudi s nesprejemljivimi pogoji, kot so doseganje 98 odstotkov vseh možnih točk, da prideš na željeno fakulteto. Prihodnji študentje si na določene smeri ne upajo vpisati, ker jih je strah, da ne bodo sprejeti.

njihovega nadaljnega izobraževanja. Tudi sam sem se udeležil nekaj predstavitev, ki so potekale v obliki okroglih miz, kamor je prisedel vsak, ki ga je zanimal kateri od študijskih programov.

Na Infotednu so udeleženci izpostavili tudi vprašanja, s katerimi se vsakodnevno soočajo dijaki zaključnih letnikov. Ta vprašanja niso hitro minljivega tipa, ampak so vprašanja, ki že dolgo

večina ljudi misli, da po zaključku študija opravljaš delo, za katerega si se izobraževal. Medicinci so zdravniki, pravniki so odvetniki, komunikologi imajo oglaševalske studie ipd. A konec koncev se ne vprašajo, če bodo to res delali. Večina ljudi razmišlja samo za eno stopnjo naprej, ne razmišlja z glavo in se drži začrtane smeri, ne da bi se ozrli levo ali desno in videli alternativo (tako so nas učili 12 let).

Učenje naj ne bi predstavljalo urjenja spominske kapacitete, temveč tudi tisto, kar nam v dvanajstih letih niso uspeli pokazati, ampak si se moral za to potruditi sam. Prepričan sem, da so med nami redki, ki jih je določen tekst ali pa učbenik pripravil do tega, da so o določeni stvari razmišljali naprej, se o tem še dodatno pozanimali oziroma izobrazili. Del krivde za to lahko brez problema prevzame šolski sistem (saj se temu tako reče, mar ne?). Šolski sistem namreč prihodnjim generacijam ne omogoča nekega silnega razvijanja možganskih kapacitet v smeri splošne izobrazbe. Konec koncev, kaj pa lahko pričakuješ od organov, ki prihodnjim voditeljem države nižajo štipendije (Zoisove namreč) in to opravičujejo s tem, da bodo s pridobljenim denarjem štipendirali še več mladih (saj jih je lahko več, ko pa so znižali zahtevnostni nivo za pridobivanje štipendije). Ampak to je že druga zgodba. Dejstvo je namreč to, da je šolski sistem slab in da je treba na tem področju nekaj narediti. Študij v pravem pomenu besede (mogoče pa so prav zaradi udejanjanja pravega pomena študija napadali profesorico Godino?) že dolgo ni več v modi oziroma se je potrebno vprašati, če je sploh kdaj bil. Zdaj je namreč moderno hitro in z uporabo vseh možnih sredstev priti do diplome, pri tem pa funkcionirati z najmanjšim naporom. Tudi ta slogan smo slišali oz. spoznali na Infotednu in prav zaradi njega se mi je zagnusil cel FDV, ki naj bi temeljil na liniji najmanjšega odpora. Priznati pa morate, da pravega študija ne poznate (mogoče pa se ga prav zato bojite). Jaz pa mislim, da je treba svojega sovražnika najprej spoznati, potem ga



FOTO: BOŠTJAN PUCELJ

časa burijo duha, a kljub temu še zdaj ne poznamo odgovora nanje.

Prvo vprašanje, s katerim se maturantje soočamo, je vprašanje ali študirati zaradi srčne želje po nečem ali študirati nekaj zaradi perspektive študija ali pa samo zato, ker se dobro sliši. Neverjetno število dijakov in dijakinj se namreč pri odločanju glede nadaljnega izobraževanja sprašuje, če je njihov študijski program perspektiven oziroma če jim bo "laskavi naslov", ki ga bodo pridobili na koncu šolanja, prinesel denar, službo (nisem se zmotil v vrstnem redu!). Proizvod materialističnega, imperialističnega in kapitalističnega sveta, v katerem živimo sedaj, je tudi razmišljanje večine dijakov na koncu šolanja (kljub temu, da smo bili rojeni le tri leta po Maršalovi smrti). Večini gre samo za denar, še več ljudem pa zato, da se lahko sorodnikom pohvalijo, da študirajo pravo (ali pa vsaj medicino). Nekateri pa pri tej



FOTO: BOŠTJAN PUCELJ

vpisati, ker jih je strah, da ne bodo sprejeti. In kljub temu, da se tega naši vodilni možje zavedajo in da je bilo to že tolikokrat izpostavljeno, ne ukrepejo ničesar. Zakaj je temu tako, ne ve nihče.

Boštjan Pucelj

Želja po znanju zasvoji nemalokaterega postpubertetnika, da usmeri vse svoje okončine v preobrazbo v polnomadskega študenta. Tu pa ne sme pozabiti na še ostale življenjske drobnarije, ki jih kot senco vleče za seboj. Ker je tvornica intelektualnosti vezana na urbani okoliš, ki je za večino daleč od rodnega kraja, pride do asimilacije življenjskih funkcij v potisnjeni prostor. Ena od človekovih funkcij je baje tudi spanje, ki pa po mojem mnenju izgublja na pomenu, pomemben se mi zdi zgolj tisti kvadratni meter, kamor odložiš svoj jaz, ga prideš včasih pocrklat in kjer se najlažje skriješ pred vremenskimi motnjami.

Študent ima na voljo več možnosti. Postati dnevni migrant danes res ni lahko, zlasti če stanuješ izven metropolitanskih središč, obdan z kolovozi in onkraj dvolinijskih magistralk. Postati parazit svoje zlate žlahte ima svoje neugodnosti, stanovalec v kateri od ljubljanskih betonaž pa povzroča velik finančni glavobol. Ne smemo pozabiti, da živimo v prijazni republiki, ki ni pozabila na socialni status povprečnega mladoletnika. Mnogim je omogočila, da se z



FOTO: BOŠTJAN PUCELJ

dovolj visoko "študentsko delnico" (ovrednotenim šolskim znanjem in dosežki interesnih dejavnosti, ki jih neka mašina pretvori v enodecimalno številko - "student dobi ceno") črtaš s seznama prosilcev državno subvencioniranih študentskih domov. Tu vstopiš v novo intelektualno sfero, ki je po mnenju bivših obsojencev najlepše obdobje trenutne reinkarnacije.

V Ljubljani prednjači študentsko naselje Rožna dolina. Potem so tu še bloki na Kardeljevi ploščadi, blok na Topniški ter Kolegij v Bežigradu in študentski naselji na Poljanski ter v Mestnem Logu. Med seboj se razlikujejo po letnici ustanovitve, notranjem inventarju, razporeditvi in razmknjenosti sten v sobi, sobni panorami ter številu članov na šteditnik. Splošna določila in lastnosti so za vse enaka, enako kreativne in uživaške, le da moraš za to poskrbeti sam. Sem pripadnik študentske enklave Mestnega Loga ŠD3. Tu so štirje domovi namenjeni študentom in en dijakom. Sem spada tudi legendarna Gerbičeva. Ostali bloki so novejši. Trinadstropni blok ima štirideset apartmajev, v katerih je po 6 sob in na vsako prideta dve glavi. Če uporabimo kako matematično funkcijo, bi prišel do rezultata 12. Ducat parazitov, ki (naj bi) se zajedali v znanost in napredek človeštva. Seveda status študenta ponuja tudi boljše hedonistične panoge.

Stanovanci so iz (skoraj) vseh zaselkov Slovenije ter tudi onkraj politične linije. Pred leti sta bili ravno v mojem apartmaju dve Argentinki. Poleg spalnega hlevčka pa dom ponuja še stražarno ložo, kjer vsak stanujoči dvakrat letno odhaja dvigovat telefone in sortirat pošto. Imamo tudi

FOTO: BOŠTJAN PUCELJ

študentsko življenje

Študentski hlevček -

ŠD3

Mestni Log



FOTO: BOŠTJAN PUČELJ

sobo s televizijo, namiznoteniško in nogometno mizo. Pred leti je bil tu še mini market s kruhom, mlekom in pijačami OH skupine, ki pa je med poletno sezono utrpela drastično pomanjkanje potrošnikov. Sanirali so jo v delavnico našega vrlega hišnika, da lahko rekonstruira vse polomljene sobne rekvizite. Avtor poškodb je ponavadi seveda neznan. Zunaj bloka je tudi peščena mivka, ki blaži udarce pri igrarh z

zagata je, kdo bo podaril svojo identiteto varnostniku in se vpisal na listo grešnikov. Dan po taki zabavi te doleti najprej srečanje z hišnikom, ki ti v njegovem priljubljenem stavku preprosto razumljivo raztolmači zadevo: "Ne moraš ti kar žura tuki met!" Tako pravi naš hišnik Zoran. Hišnik stanuje v našem bloku z svojo družino (dva otroka). Se mi zdi, da je on najbolj toleranten, kajti nadzorovati 480 študentov ni



FOTO: BOŠTJAN PUČELJ

odbojkaško žogo, zaklonišče Brlog pa služi za kreativno plesno ploščad (saj veste free-style-movement). Prostor pa poleg nočnega druženja povzroča zelo suho grlo in hripavost, sukno povprečnega obiskovalcev Brloga pa ustreza uniformi avtohtonega dolenskega živinorejca. Kdo pa danes še gleda na kostim.

Ja, red je bil vedno problem, včasih se mi celo zdi, da nam je bila civilizacija vsiljena. Kaj hočemo, red mora biti, pa tudi če slab. Samo sedaj je problem, kdaj ločiti, da red ni dovolj slab. Hišni red je znan in je določen v posebni brošurici žepnega formata. Študente zanimajo seveda samo pogoji, ki mu omogočajo ohranjanje statusa. Na prvi pogled se ti zdi, da ni moč zaiti s proge, a se lahko hitro iztiriš. Pa ne, da bi bila kakšna nenormalna omejitev, zgolj amoralen za človeka nad 20 let. Z vidika morale in humanosti je seveda jasno, da po polnoči pa tja do sončnega vnebohoda vlada spokoj. Vendar v tako rosnih letih, v tako energetsko bogati situaciji, daleč od staršev in s socialno denarnico tudi iz najboljših družin včasih stopijo iz pravilnika. Človek pač potrebuje sprostitve. Vse, kar potrebuješ za dober žur, je pijača in malo hrane ter dovolj bivalen prostor, da se po prevelikih količinah zabavljaš lahko z minimalnim naporom prevešiš v horizontalo. S tem se izogneš tudi kemijskim škodljivcem, kot je na primer ljubljanski smog. In študentski dom ti nudi prav vse in seveda se najde tudi kakšen aranžma. Nikakor pa ni tako preprosto. Računati je seveda treba na nesocializirane individualce, ki ponavadi obrnejo stvar v večinsko škodo in vsesplošno razočaranje. Tisti, ki ne morejo trpeti globaliziranega rajanja, pa si naj najdejo ustrezno samsko kletno etažo z dovolj dobro žarnico. Seveda se ne zabava v nedogled. Razočaranje nastopi, če veseliš kdo prijavi. Nato te komercialni organ reda obišče pri večerni ekstazi ter si sposodi osebni dokument. Sledi mencanje in stokanje pri organih stanovanskega reda. Periodična zabava (če se ponovi dvakrat) te stane tudi eksistence bivanja. Adijo, študentski dom! To so le marginalnosti, ki pa se zelo redko dogajajo tako kot tisočletne poplave. Največja

tako preprosto kot čaja skuhati. Poleg tega ti popravi tudi kolo, če ga zelo zelo lepo prosiš.

Notranjo lepoto, snažnost in prijaznost pa kreirajo stanovalci sami. Tu pride do prvega stika s pretirano nečistočo, in če imaš srečo, se ti dovolj globoko zagabi, da se 'svinjarija' ne ponovi. Vsekakor pa to ne pomeni, da bi dom ljubkovalno imenovali štala. Načrtno se skida vsaj dvakrat letno. Civilna komisija (še zdaj nismo ugotovili, zakaj jo vedno sestavljajo ženska zasedba) pomeji našo stopnjo civiliziranosti. Pohvalnega stavka še nismo prejeli. Prisegam pri Titu, da smo včasih prav ponosni, kako lepo smo počedili naš hlevček. Ob preizkušanju se komisija najavi za ponovni obisk. Sreča za nas je, da so taki obiski najavljeni dober teden poprej. Nekoč smo dobili zavrjeno, ker nismo imeli prijavljene prasice (morske prašičke Miše). Seveda smo odšli v Rožno, da diplomatsko uredimo zadevo, a je vnaprej morala ostati v ilegalni, ker pač študentski red obsega le mačke in pse in je nismo znali opredeliti. Diskriminatorno. Za golobe, ki grulijo na okenskih policah, pa nihče nič ne ukrene.

Ko pohajkujete po deželi naši in se srečujete z množico drugače mislečih, dobiš vtis, da ima večina (laiki) slabo intuicijo o študentskih hlevih. Veliko jih je celo skeptičnih o pridobitvi diplome. Ravno nasprotno. Navkljub 'hrupu', nenehnemu dogajanju, neprespanosti in zabavljaštvu, jih večina (glede na slovensko povprečje) diplomira. Mogoče ne ravno hitro, saj študentski dom ponuja vse drugo prej kot nujno po diplomi. V domu so znanožerci vseh skrajnosti, podmladek iz vseh koncev in alternativnih mentalnih pogledov, in če te ni strah pogovorov, fehtanja in malo iznajdljivosti, lahko prideš do vseh informacij, literature in najpomembnejšega - izkušenj predhodnih sotrpinov. Pojdite študirat in na prošnjo za domove obvezno naštejte vse priučene manevre. Tako boste bližje bonitetam študentske sfere. Le namig pri izbiri - Mestni Log. Preizkušeno najboljšo (moje mnenje).

Mestna občina
Novo mesto

Prva slovenska občina s certifikatom kakovosti ISO 9002

Novomeška občina je kot prva v Sloveniji zaključila projekt pridobivanja certifikata ISO 9002, ki ga je na pobudo direktorice občinske uprave Mojce Novak začela uvajati pred dvema letoma. Na predlog župana Antona Starca je predlog občinski svet tudi odobril.

Petnajstčlanski tim kakovosti, ki ga je vodil Jože Florjančič, je pripravil inovativni projekt v skladu s standardi. Tim kakovosti se je sešel na petnajstih sejah, pripravili so 44 organizacijskih predpisov, ki urejajo vse vsebinske sklope občinske uprave. Podroben pregled je vodstvo mestne občine opravilo dvakrat. Junija lani je bil program dokončno uveden, njegova preizkusna

posameznih enot med seboj ločeni, sedaj prepleteni.

Certifikat podeljuje Slovenski inštitut za kakovost in meroslovje SIQ. Inštitut je neodvisna, nepristranska in neprofitna organizacija, ki nudi preizkušanje, merjenje, preiskovanje in presojanje uspešnosti podjetij in organizacij s ciljem podpreti in pospeševati njihova prizadevanja, da uresničijo svoje cilje in dosežejo vrhunsko kakovost proizvodov in storitev.

Pred dnevi, točneje 12. marca je predsednik vlade Janez Drnovšek v Kulturnem centru Janeza Trdine županu Novega mesta Antonu

Certifikat ISO 9002, ki ga je dobila mestna občina Novo mesto za izvajanje strokovnih, upravnih in organizacijskih storitev občinske uprave po zakonu o lokalni samoupravi, je dokaz povezovanja procesov v organizaciji občinske uprave, za občane pa je zagotovilo za nenehno racionalizacijo, preglednost, večjo hitrost in odzivnost storitev, ki jih opravlja občinska uprava.

doba pa je trajala do januarja letos, ko je Inštitut za kakovost in meroslovje potrdil njegovo učinkovitost.

Certifikat kakovosti pomeni mednarodno soglasje o dobrem vodenju občinske uprave mestne občine Novo mesto in dokazuje, da občinska uprava prevzema izkušnje najboljših primerljivih organizacij v svetu. Z izpolnjevanjem zahtev ISO 9002 novomeška občina dokazuje sposobnost opravljanja storitev in izpolnjevanja zahtev partnerjev kot tudi zahtev zakonodaje.

Standard ISO 9002 obenem zagotavlja, da je občinska uprava mestne občine Novo mesto usmerjena v nenehno izboljševanje svojih storitev. Glavni cilj uvajanja sistema kakovosti je bilo izboljšano in izpopolnjeno delo občinske uprave in zagotovitev sledljivosti dokumentov in postopkov skozi proces obravnavanja in odločanja. Pomeni povezovanje procesov v organizaciji občinske uprave, za občane pa nenehno racionalizacijo, preglednost, večjo hitrost in odzivnost storitev, ki jih opravlja občinska uprava. Sistem kakovosti pomeni, da bodo postopki, ki so bili prej zaradi suverenosti

Starcu in direktorici občinske uprave Mojci Novak podelil certifikat kakovosti ISO 9002. V svojem govoru je premier Drnovšek županu, direktorici občinske uprave in vsem zaposlenim v občinski upravi čestital za to pomembno priznanje. Predsednik vlade je pohvalil novomeško občino, ki tudi sicer dosega dobre rezultate. Precej pomembnih projektov je v zaključni fazi, med njimi izgradnja osnovne šole Drska in tudi zelo pomemben evropski projekt regijskega centra ravnanja z odpadki. Tudi gospodarstvo je novomeška občina po premierovih besedah nad slovenskim povprečjem, saj je dodana vrednost na zaposlenega za petnajst odstotkov višja od slovenskega povprečja.

Gostitelj srečanja je bilo sedemdeset zaposlenih v občinski upravi, na njem pa sta poleg premiera spregovorila še župan Novega mesta Anton Starc in direktor SIQ Boris Likar, nastopil pa je tudi orgljicar Miro Božič.

Kot ji nalaga certifikat ISO 9002, bo občinska uprava doseženo kakovost še izpolnjevala, naslednji izziv pa je projekt poslovne odličnosti.



Premier Janez Drnovšek izroča certifikat kakovosti županu Antonu Starcu in direktorici občinske uprave Mojci Novak. Certifikat podeljuje Inštitut za kakovost in meroslovje SIQ, ki ga je na prireditvi zastopal direktor Boris Likar.



Gostitelji uradne podelitve certifikata v Kulturnem centru Janeza Trdine so bili zaposleni v občinski upravi.

*knjiga

Walter Moers:
**13 1/2 življenj
kapitana
Sinjedlakca**

Prevedel Darko Dolinar.
Ljubljana: Cankarjeva
založba, 2000. 690 str.
8450 SIT

V času Harryja Potterja, ob filmskem spektaklu ponovno aktualnih Froda in Bilba Bagginsa in podobnih literarnih likov se je pojavil še Moersov Sinjedlakec. Po nemško Blaubaar, v simpatičnem (in tudi sicer skrbnem) prevodu medved Sinjedlakec, je glavni junak knjige, ki ji piše v naslovu roman, četudi so medvedkove peripetije v Zamoniji (v Atlantski ocean pogrezajoči se celini, na kateri poleg ljudi še žive najrazličnejša bitja), tako nabito polne domišljije, da bi jih ustrežneje imenovali kar fantastične pripovedke. Ja, Zamonija je "odštekana" in preživeti v njej je težko, kar izkuša ljubki medvedek, ki svojo zgodbo sam pripoveduje, ves čas: od rojstva v orehovi lupini, ko ga tik pred morskimi požiralnikom rešijo palčki pirati, pa letenja s slabovidnim reševalnim zavrom, požrešnega kulinaričnega otoka, šole genialnega profesorja Črnonočnika s sedmimi možgani, izkušnje s čarovniško pajkovko v mračnem gozdu, pa do življenja znotraj večnega tornada... No, vsega pa tudi ne smemo izdati. Kako se je medvedek soočil s puščavskim mestom in šel skozi ogromno glavo bologa, si preberite kar sami. Vrhunec knjige je gotovo poglavje o Sinjedlakčevi lažigladiatorski

karieri v zamonjskem megalopolisu Atlantis (ta po kulturni pestrosti daleč prekaša sedanje prestolnice) in njegov večurni zmagoviti dvoboj z nekdanjim šampionom laganja, Edinstvenim Smeikom ...

Sinjedlakca je očitno mogoče uvrstiti v trend sodobne fiktivne proze, ki se giblje med pripovedkami, miti in čisto fantazijo, namenjena pa ni le otrokom. A simpatični Moersov junak je, če ga primerjamo z drugimi, nekoliko bolj individualiziran in tudi bolj duhovit. Literarna sredstva, ki jih avtor uporablja, so izjemno razgibana, slogovno pa gre za pravo mojstrovino, ki jo preberemo na mah kljub precejšnjemu obsegu (slabih sedemsto strani zveni veliko, vendar so potiskane na redko, knjigo pa krasijo tudi Moersove črno-bele ilustracije). Obenem je knjiga zelo lahkotno čtivo, saj je fantazija tako sproščena in polna domiselnih obratov, da v zgodbo ne moremo zares zavezujoče "pasti", kot se nam to lahko zgodi ob kakšnem Tolkienu, temveč nas vedno znova spodbuja k fikcijski distanci. Toda taki z nasmehom, kdaj pa kdaj celo krohotom. Kapitana Sinjedlakca se očitno in spretno izogiba vsaki možni utilitarni interpretaciji, tako da si od branja ne moremo obetati nikakršne oprijemljive koristi, denimo vsaj spoznavnih ali etičnih pridobitev. Tako nam ostaneta le še estetska in seveda - razvedrilna plat, to je užitek v potovanju skozi nove pokrajine človeške fantazije. Toplo priporočamo za razvpiti beg od "krute realnosti", drogiranje z domišljijo, ki ga je najbolje izvajati v toplem zavetju domače postelje.

Marijan Dovič

*Terra Folk

etno koncert
KC Janeza Trdine

V veliki dvorani KC Janeza Trdine je minuli mesec nastopila slovenska etno-folk skupina s svoji zvrsti primernim imenom Terra Folk, ki v današnji zasedbi deluje od spomladi 2001. Sestavljajo jo štirje bolj ali manj znani glasbeniki, ki so ali še delujejo v različnih drugih podobnih skupinah. Kot idejni vodja in povezovalac se nam predstavi Bojan Cvetrežnik na violini, njegova desna roka je Boštjan Gombač na klarinetu in keltskih piščalih, na rob postavljeni je Danijel Černe na akustični kitari ter na drugi strani mnogo bolj izstopajoči Žiga Golob na kontrabasu. Nastop se mistično začne z deedgereedoojem, ki ga kasneje ne slišimo več. V približno dveh urah nam nanizajo nekaj obdelav tradicionalnih irskih, judovskih, ruskih, slovenskih, istrskih... viž, pa tudi nekaj avtorskih skladb. Naravnost za ljubitelje prvovrstnega etnofolka. Vendar to ni bilo vse. Nastop je poleg samega izvajanja glasbe obogatilo bizarno igranje na inštrumente, ki je mejilo že na nekakšen mali klovnovski nastop, in teatralnost, ter

*koncert

se tako približal glasbenemu teatru. Pa tudi brez dandanes že nepogrešljivih humorističnih vložkov med dvema pesmima ni šlo. V oči je bodla želja glasbenikov po komičnih situacijah in sodelovanju občinstva (dvorana je bila žal le napol polna/prazna, ki je vestno in skrbno ploskalo in sodelovalo po svojih najboljših močeh. V poskušanju - po Gombačevem vabilu - slediti ritmu s ploskom, si je občinstvo prišlo na jasno šele na koncu pesmi. Zahtevna glasba, očitno. Vsaj za izvajanje. Končno pa je nastopil tudi čas za zaključek in temu primerno odigranje "še enga" na zahtevo občinstva. Fantje so nastop dokončno potrdili in z njim zaključili šele v spremeljavi aplavza in smeha, seveda, z uprizoritvijo (kot da ljudem še ni bilo dovolj - tako je tudi izgledalo) kar nekaj komičnih sestopanj z odra, toda vse v stopnjevanem pojemanju, kot da bi šlo za konec neke pesmi.

Janez Lamovšek

*tlačénka

Janez Lamovšek



**DREAMWALK -
FAR AWAY FROM L. A.**
(MULTIMEDIA RECORDS)

Domače? Domače!, lepo prosim. Plošča z glasbo, ki ji je skupna konotacija skupina Ramones in ki jo dandanes med drugimi preigrava ena izmed najbolj znanih tovrstnih skupin - Blink - so fantje posneli skupaj z Acom Razbornikom v studiu Tivoli. Pa recite, da Ljubljana ni kozmopolitsko mesto. Tako daleč od LA vendarle ni. Distorzirana rifovsko-ritem kitara - skoz in skoz, osnovnošolske solo pasaže, temu podrejeni - sicer suvereno razdelani - bobni, bas in v vse to stopljen ameriško razpoloženi vokal - oh, oprostite: zadnji trije komadi od 16-tih, ki jih je na plošči (skupaj za dobrih 40 minut glasbe), so štirje od prvih 13-tih, le da so zapeti v domačem jeziku. Besedila? Bržkone bi se bolje slišala v verzij kakšnih metalcev. Prepevanje, ki ga slišim tu, je tako ravno, tako neizrazito, da mi besede nič ne povedo. Sicer pa sploh ne vem, kakšno bi ob taki glasbi lahko izrazilo kaj več. Mogoče pa je ravno to razlog: ne izraziti nič več kot le suhoparne besede. Itak imamo že vsega čez glavo.

In kam Dreamwalk postaviti v primerjavi z drugimi tovrstnimi skupinami? Ne vem. Se opravičujem, toda nisem ravno ljubitelj tovrstne glasbe in ob tem seveda tudi ne poznavalec, a zdi se, da na višku tehničnega obvladovanja inštrumentov stojijo vse v ravni vrsti.

Zgoraj imamo dovolj razlogov za poslušanje in naveličanje, ko na hitro, kljub nekaterim svetlim trenutkom, postane vse isto, neprepoznavno in gre plošča skozi eno uho note, skozi drugo ven, ne da bi pustila brazdo, pusti le zelo tanko sled. Kaj?

INFO park

LokalPatriot

Četrtek, 21.03.2002 ob 18.00
PROJEKT PORTOVAL - javna okrogla miza in predstavitev
Olimpijski plavalni bazen, kinematografski center, Tuševa blagovnica in športno središče v objemu Portovala? Kaj menimo o mega projektu, ob katerem je nova Knjižnica Mirana Jarca mačji kašelj? Moderator Marko Zajc. Vstop prost.

Petek, 22.03.2002 ob 21.00
VOJC - muzzko rola
Predstavitev glasbe fusion, ki med mnogimi še zmeraj velja za alternativo, a se te meje zblizujejo in prepletajo v današnje radijske hite. Vstop prost!

Sobota, 23.03.2002 ob 21.00
ZDENE KOČKAR IN JAGODNI IZBOR - koncert
Zaključni ekskluzivni koncert v Sloveniji!
Zdene in jagode so: Zdenko Bošnjak - vokal, Marjan Pirnar - kitara, Primož Špelko - bas in Dušan Obradinovič - bobni
Vstopnina 600 sit (konzumacija 200 sit)

Četrtek, 28.03.2002 ob 19.00
KAJETAN KOVIČ - literarni večer
Vstop prost!

Petek, 29.03.2002 ob 21.00
EN IZI PETEK - čisto navaden večer
Vstop prost!

Sobota, 30.03.2002 ob 21.30
BAMBI MOLESTERS - koncert, surf-rock
Za Bambi Molesters iz Siska resnično lahko rečemo, da so se jim uresničile najbolj nore sanje. Po izdaji prvih dveh albumov in odličnih, celo superlativnih kritik, so se eni najboljših surf-rock skupin vseh časov odprla vrata k sodelovanju z najjimenitnejšimi ameriški rock glasbeniki. V LokalPatriotu nam bodo predstavili tretji album Sonic Bullets - 13 From The Hip!
Predprodaja vstopnic po 1000 SIT za Bambi Molesters na Infotočki, v klubu LokalPatriot ali po telefonu 07/3374374.

LokalPatriot



DOLENJSKA
BANKA



info Točka

GOGA
KNIJARNA



ZALOŽBA GOGA

Šport

7. april
5. Novomeški tek. Štart ob 14-ih na Glavnem trgu v Novem mestu. Tekmovalo se bo v starostnih kategorijah od mlajših deklic in dečkov do veterank in veteranov. Prireditve se bo zaključila s štafetnim tekom. Prijave: fax: 073372-021 ali tel. 041-774580 in 041 745-835 ali e-mail: borut.ret@siol.net.

Kinospored

20. 3.
Ful gas 2, akcijska komedija, KC J. Trdine, 18.30
Marlene, drama, KC Janeza Trdine, 20.15
Med državno in glavno, Dom kulture, 18.30, 20.30

21.3.
Sestreljeni črni jastreb, vojna akcija, Dom kulture, 18.00 in 20.30

22.3., 23.3. in 24.3
Kruh in tulipani, KC Janeza Trdine 20.00
Sestreljeni črni jastreb, vojna akcija, Dom kulture, 18.00 in 20.30

25.3
Ladijski dnevnik, družinska drama, KC Janeza Trdine 20.00
Sestreljeni črni jastreb, vojna akcija, Dom kulture, 18.00 in 20.30

28.3. in 29.3
Ne še en film za mulce, komedija, KC Janeza Trdine, 18.30 in 20.15
E.T. Vesoljček, pustolovska fantazija, režiserjeva montaža, Dom kulture, 18.30
Vohunske spletke, akcija, Dom kulture, 20.30

30.3, 31.3. in 14.
Ne še en film za mulce, komedija, KC Janeza Trdine, ob 18.30 in 20.15
E.T. Vesoljček, pustolovska fantazija, režiserjeva montaža, Dom kulture, 17.00, 19.15
Vohunske spletke, akcija, Dom kulture, 21.00

V aprilu napovedujemo:
Dom kulture: **Amelie, Gospodar prstanov, Pošasti iz omare, Civilna žrtev, Asterix proti Kleopatri, Vohun**
KC Janeza Trdine: **Angel's Eyes, Veličastni Tenenbaumi, Vsiljivci**

park extreme

Nacionalni šport Slovencev: bingljanje z vrvi malce drugače

Če človek dovolj dolgo živi na tem svetu, se ga, pa če hoče ali ne, prime tudi nekaj modrosti. Pustimo zdaj razpravo o tem, kakšne modrosti. To je itak relativno. Tipček, ki že štirideset let sedi za istim šankom, zna, verjemite mi, pobrati deklico. Ker je pač to že tolikokrat videl (ali poskusil), da mu pač vsake toliko mora ratati. Pa če hoče ali ne. In za današnjo zgodbo tudi ni pomembno, kakšno deklico bo pobral. OK, tudi sama zgodba o šank-luzerju ni pomembna. Zašel sem. Hotel sem povedati, da pač nihče ne umre povsem neumen. Vsakdo ima kakšno pametno pod kapo. Jaz, ki itak še živim v preteklosti, se zelo rad spominjam svoje rosne mladosti, ki sem jo pustil v ranjki JLA. Tam si namreč moral biti zelo iznajdljiv. Res je, da sem se učil na lastnih napakah, ampak več kot trikrat nisem šel na isti led. Toliko lahko povem v lastno obrambo. Res. Če je recimo deseter prišel v sobo in od zelencev zahteval tri prostovoljce za ribanje sekretov, se seveda ni nihče javil. Pa so se deseterji naučili lekcije. So prišli v sobo in vprašali, kdo od zelencev ima izpit za osebni avto. Seveda smo se javili vsi, čeprav ga nihče ni imel, potem pa smo izbranci lahko celo noč vozili metlo ali kunjo po umazanem hodniku ali čem podobnem. In sem se tudi sam naučil lekcijo. Torej. Vedno ko iščem ekipo za ParkExtreme, vsakdo najprej vpraša, kaj bomo počeli. Očitno imajo vsi, tudi

številne izlete. Za vse informacije jih lahko pokličete na 041 641 490 (Matija) ali pišete na info@koren-sports.si.

Tokratni ParkExtreme se ni začel popolnoma nič drugače od prejšnjih. Dogovorjeni smo bili ob 9-ih v Gogi, Nace, ki se je odprave udeležil z družnico in tokrat prvič, je ob 9.15 telefoniral, če smo se morda zmenili ob 10-ih. Nikogar namreč še ni bilo. Klasika. Dobro, saj Nace se bo počasi naučil. Tako kot sta počasi kapnila Doviča in Backova. Čakali smo le še glavnega urednika. Ko ga ni ni bilo, sem ga poklical. Standard. Zaspan glas me vpraša: "Zakaj vedno mislim, da bo odpadlo?" In se je primajal in smo odšli. V Ljubljani smo pobrali še Macedonijeve tri (čeprav je eden še varno v mamičinem trebuhu) in Zajčeva dva, H. Grumova sta pa itak že bila na Ground Zero in sta igrala košarko. Ter mirila našega inštruktorja Aljaža, ki je pač športnik po duši in telesu in ni navajen zamujanja.

No, prišli smo. Sveži gorski zrak nas je kar omamilo, še bolj pogled na visoko v zraku napete vrvi. "Aljaž, a gremo gor? A gremo?" smo težili kakor majhni otroci. A se Aljaž ni dal. Lepo po vrsti. Preden nas je spustil gor, smo morali spodaj oblikovati ekipo. Kako to gre? Težko, če sem povsem iskren. Iz zagrizenih individualistov pač ne moreš kar z levo roko narediti homogene gmote. Pa smo se zatorej igrali igrice. Postavili smo se v krog, tesno se dotikajoč z rameni. "Zdaj se usedite drug drugemu na kolena." Težko je bilo upogniti kolena, vsi smo se bali, da bomo padli. A nismo. "Bližine in stiskanja imam za danes dovolj," je prepričano izjavil Matjaž in seveda krepko brcnil v temo. Kajti vse skupaj se je šele začelo. Aljaž nam je pokazal morda kvadraten meter veliko leseno ploščo na tleh in nam dejal, naj vsi stopimo gor. Poudarek je bil na VSI, če smo hoteli narediti ekipo, a smo to nekako preslišali. Štirje smo bili v enem skoku gor, kakor bi šlo za tekmovalje, po principu ostali se pa jebite. A tako seveda ne gre. Aljaž je zategnil uzde. Razmislite, pogovorite se. Smo razmislili in se vsi spravili gor. Ponosni smo se zazrli proti inštruktorju. Kakor psiček, ki pričakuje nagrado. Namesto pasjega kolačka nas je zadela nova naloga: vsi se postavite na dvakrat manjši kvadrat. Zdalj smo nalogo že bolje obvladali in z nekaj vpitja drug čez drugega rešili tudi to. Potem nas je Aljaž postavil na ležeče drevesno deblo. Vseh dvanajst. Šest jih je moralo brez sestopa z debela katerega koli člana priti na drugo stran. Veliko smeja je minilo, preden nam je uspelo. Od lažje k težjim nalogam smo prišli tudi do dveh stebrov, ki sta bila med sabo povezana z velikim številom vrvic, da so tvorile najrazličnejše geometrijske luknje. Čez te luknje smo morali vsi priti brez dotikov. Čeprav se sliši lahko, ni tako. Vsako luknjo lahko namreč uporabiš le enkrat! Seveda so se proti najlažjim zapodile najbolj suhe. Kar ne gre. Čez najlažje sva se spravila z Urošem, potem smo na drugi strani lovila prihajajoče. Vsakič, ko je kdo prišel na našo stran, jih je bilo tam manj, ki so jim pomagali. Na srečo smo vsaj približno pametni ljudje in smo za na konec, ko je na drugi strani ostal le še eden, pustili lahko luknjo.



Samozavest nam je zrasla. Ej, Aljaž, a maš kaj težjega? Seveda je imel. Kakšne tri metre visoko leseno ograjo. Vsi morate čez. Huh? In smo se vlekli in rinili in nam je uspelo. Še dobro, da za konec niso pustili recimo mene. Le kdo bi me zvelkel gor? Zadnji je bil seveda gibčni Bacek. Edina panika je bila, ko sem globoko nagnjen visel dol, da ga bom zagrabil in mu pomagal, Matjaž pa me je varoval tako, da me je držal za zadnje

žepe na kavbojkah. Sicer so res leviske, ampak tudi ameriška roba ni več tisto, kar je nekoč bila. Malce utrujeni smo se soočili s prvim resnim preizkusom lastne psihe. Po dva smo se prijeli za roke in v vrsti tesno drug ob drugem lovili padalca. To je pomenilo, da je nekdo splezal na majcen oder, nam obrnil hrbet, stopil do roba in enostavno "padel" v varne roke. Jeba, vam povem, takole vreči se nazaj, ne da bi krilil z rokami in koga udaril po nosu. Kakor recimo Nace, a ne bodimo malenkostni ... In tudi varne roke niso bile stoodstotno varne, kakor je občutil Marko, čeprav, spet, ne bodimo malenkostni. Zamere ni bilo.

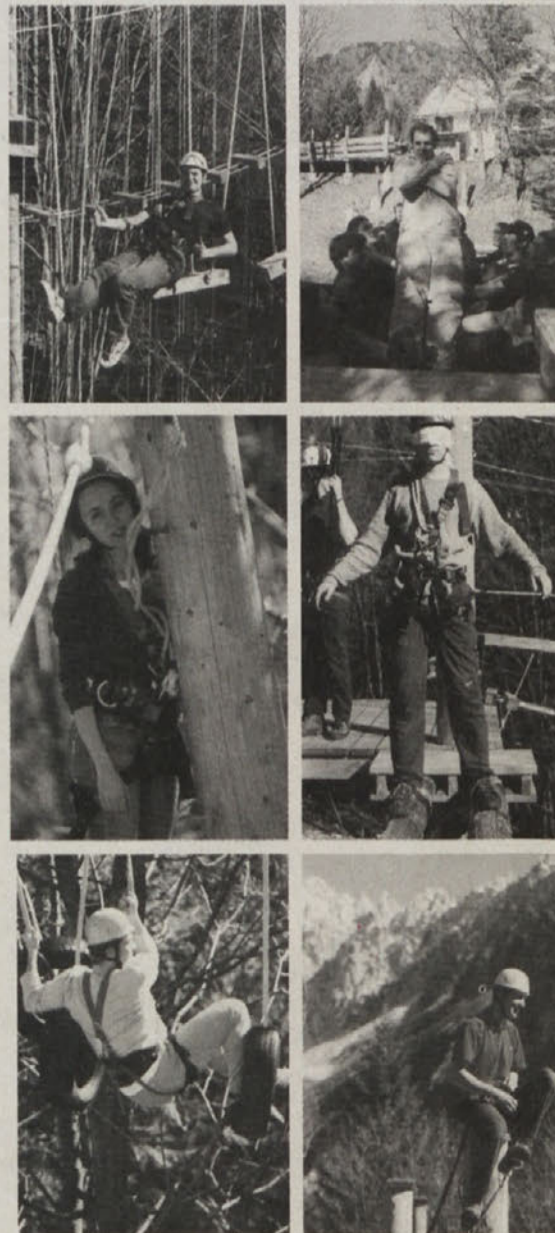
Po tej nalogi smo bili očitno pripravljene za višino. Aljaž nam je razdelil posebne pasove. Kot verveca gibčno je splezal na kakšnih 13 metrov dvignjen plato in potem enega za drugim z vrvo varoval, dokler nismo bili vsi pri njem. Če sem pošten, smo bili vsi bolj na sredini platoja, čez rob smo kljub temu, da smo bili ves čas varovani z dvema vrvema, kukali bolj s strahom in ritjo globoko nazaj. Višina nas je vse malce ustrahovala.

Odlučil sem se za po mojem mnenju najlažjo možnost, za hojo po dveh deblih. Zadeva, ki bi bila recimo en meter nad zemljo otročje lahka, se je na višini izkazala za totalno jeboto, če sem lahko iskren. Možgani so sicer dali ukaz nogam, naj se premaknejo, da je vse kul in varno, a noge niso hotele naprej in so spraševale možgane, če so čist' znore!, ali kaj. Eno nogo sem sicer prestavil na hlood, druga nikakor ni hotela slediti. S kakšnimi dva deci adrenalina v riti sem pogledal sotrudnike. Po visečih mostovih, vrveh, gugalnicah, tramovih in gumah smo stopicali, kakor bi imeli, oprostite izrazu, kol v riti. Res. Izrazi na obrazih pa so bili še najbolj podobni tistim, ki si jih nadenemo, malce preden v zadnjem trenutku stečemo na stranišče. OK, priznam. Držal sem se za debel steber in zafrkaval prijatelje, ki so bili že na sredini vaje. Niso bili zelo veseli. Ko sem sam stopil na debela in se po polže začel pomikati naprej in so zafrkavati začeli mene (pri čemer so se seveda držali za debele stebre), sem spoznal, zakaj. Ko si namreč 13 metrov visoko in hodiš po hloodu in ti nekdo zavpije, da se ti je odpela varovalna vrv, s katero si kakor s popkovino pripet na nosilno žico, sicer veš, da ni res, a se ti kolena vseeno zašibijo, ritka pa še malo bolj stisne. Niti šivanke ne bi mogel spraviti noter, vam povem. Malce sem si oddahnil in si ogledal sceno. Konec koncev moram o tem napisati članek. Vsi so bili po pogumu podobni meni (torej totalno previdni in prestrašeni), razen Naceta in Uroša. Nace se je po vajah sprehajal kakor jaz doma po dnevni sobi, Urošu se je pa na gumah ustavilo in je na pomoč moral priskočiti Aljaž, ki se je sedeč na stebri nadvse zabaval. Ko smo ostali delali morda z malce več samozavesti tretjo vajo, je Nace po tramu že hodil z zavezanimi očmi. Zgrešil je in zabingljal, obešen na varovalne vrvi. Z malce višjim glasom kakor običajno je v globino sporočil soprogi, da naj zvečer kar črta seks, ker da je pas dokaj tesen. Na višini smo se zabavali skoraj dve uri, da niti ni bilo več tako zelo adrenalinsko, zato nas je Aljaž po alpinistično vse spustil na zemljo. In nas pripravil na predzadnji test. Na vzpon na visoko deblo. Naloga je bila enostavna: splezati na vrh, se zravntati in skočiti v globino. V klino sem se zapodil brez strahu, višine smo se namreč že privadili. Ko pa sem prišel do zadnjega klina in bi moral z desno nogo stopiti na vrh smreke, ki je imel v premeru morda 20 cm, me je zvililo. Možgani so javljali, da je varno, da naj kar stopim gor, telo pa je vpilo: "A ste neumni?! Kako naj stopim gor, kam naj se pa priment!?" Nekaj dolgih trenutkov sem torej stal pri miru, z ritjo globoko nagnjeno nazaj za ravnotežje, ko sem se odločil, da to pa ni zame. Da to je pa preveč. Kot udeleženelec vojnice "91 priznam, da tako posran nisem bil niti takrat, ko je iz Beograda nad nas krenila 20 km dolga kolona tankov in oklepnikov. "Družba, dol grem," sem zavpil. "To si pa ti misliš," me je zadelo. In zmrazilo. Nič ni pomagalo. Več kot pljuvati na nehvaležne tam spodaj nisem mogel, kar pa ni imelo nobenega smisla, saj je pljunek zaradi višine povsem izginil, preden je prišel do njih, iz žepe vzeti ključke ali kaj, da bi jim zabrisal dol, pa tudi nisem mogel, ker sem se za deblo držal kakor klop. The only way is up, pravi pesem in

sem kar stopil. Kaj pa naj bi, tam gor kar umri, vas prašam? Nimam besed, da bi opisal zmagoslavje, ki te prežema, ko stojiš tako visoko v zraku na 20 kvadratnih centimetrih, ki se divje zibajo. Domnevam, da se je tako počutila opica, ko se je zravntala v homoerectusa, če je ni ravno zaštilhalo v križu. Stal sem tam gor, na vrhu sveta, guncal afne in poziral Backu, ko me je zadelo: "Skoč dol, še drugi hočejo gor." Kristus. Kakšnih petnajstkrat sem si odšteval, tudi od sto proti ničli, a ni ni ni šlo, da so me hoteli že s kamnom sklatiti. A sem skočil, kaj sem pa hotel. Nimam besed, s katerimi bi opisal občutke, preden te zadržijo, da zabinglaš kakor ptička in prav tako zavriskaš, ko te pas stisne med nogami. Noro. Neponovljivo. Vsi, prav vsi so splezali na vrh. Na koncu smo se izkazali za pravo pravcato ekipo. Za nagrado smo na koncu dobili še gugalnico. Kako to izgleda? Na vrhu dveh visokih stebrov sta žici, ki sta na sredini speti in na kateri te pripenjo. Družba te potegne v zrak, ko si na vrhu, kakšnih 14 metrov visoko, kot padalec potegneš za vrvico in poletiš proti tlom. Morda doživiš tudi malce prostega pada, ne vem, ampak občutki so grozljivi. Sam sem se pripravil, da bom na poti dol zavpil Geronimo, a so mi spodaj privoščljivo povedali, da je iz mojih ust prihajal le skozi zobe stisnjen faaaaaak. Dobro, nihče ni popoln. Nace je med letenjem vpil svoji soprogi, da je s seksom zaključil, ker je odkril še nekaj bolj vznemirljivega od orgazma. Ampak pustimo to, ga bo že spravila k pameti. Za konec smo si v gostišču privoščili še gamsov golaž. Da je bil dan popoln. Če me vprašate, koliko od ena do pet pritisnem gospodu Korenu, vam pošteno povem, da sedem. Ni kaj, kapo dol.

Tarzan Šini

FOTOGRAFUE: BOŠTJAN PUCELJ



Informacije in prijave:

ROBINSON

Glavni trg 1, 8000 Novo mesto
tel. 07/33 828 00, fax 07/33 828 10
www.robinson-sp.si, robinson@siol.net

Prva agencija na Dolenjskem z adrenalinskimi programi za mlade od 10 do 100 let - enodnevni, dvodnevni in vikend programi za zaključene skupine ter 3 do 5-dnevne šole v naravi.

SAJ NI RES - PA JE :

1. izredno ugodni prvomajski programi: Dubrovnik za mlade, 4 polpenzion, prevoz in koncert Parni Valjak za 29.900 SIT, Korčula, 5 polpenzionov, izleti, animacija, prevoz in koncert Oliverja Dragojeviča za vse generacije že od 30.900 SIT, 3 do 7-dnevni paketi ob morju od 4.500 SIT/osebo, Prvomajski Krif 7 dni ladja-ladja 33.900 SIT, Španija 10 dni 55.500 SIT, Pariz&Disneyland 5 dni 39.900 SIT, Rim-Pompej-Neapelj 6 dni 32.000 SIT, Praga 4 dni 26.900 SIT, Budimpešta 4 dni 22.200 SIT, Amsterdam 5 dni 32.000 SIT, London 4 dni 6.700 SIT

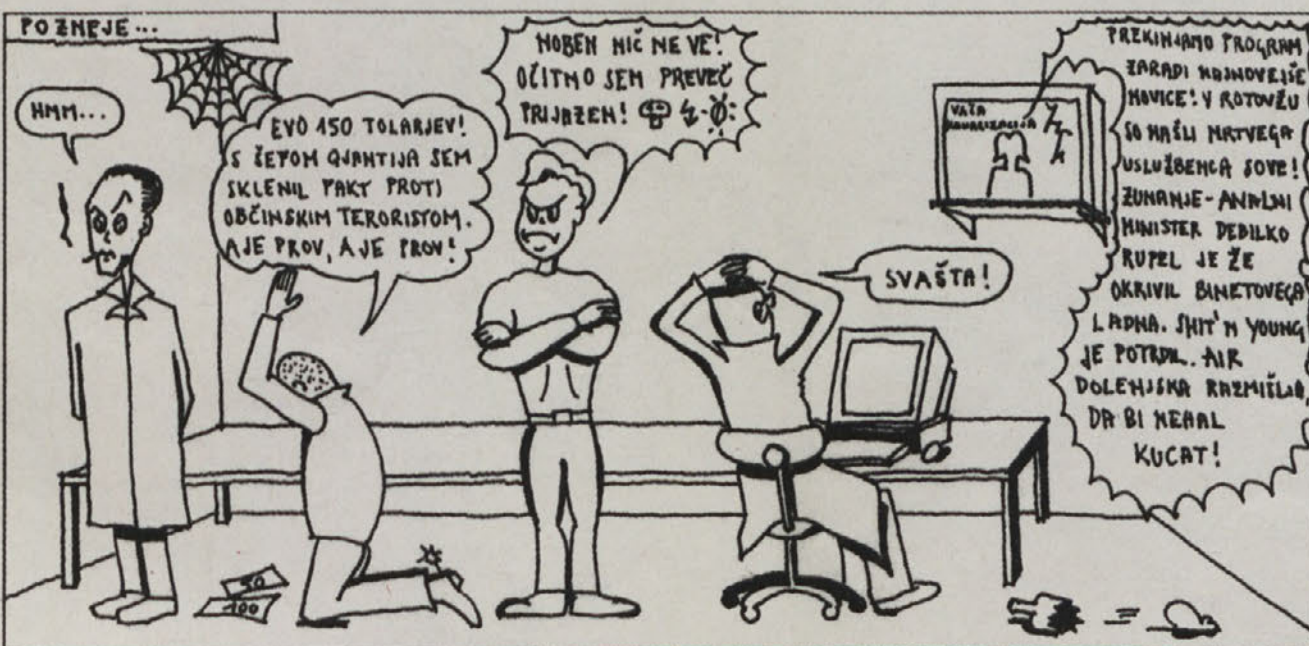
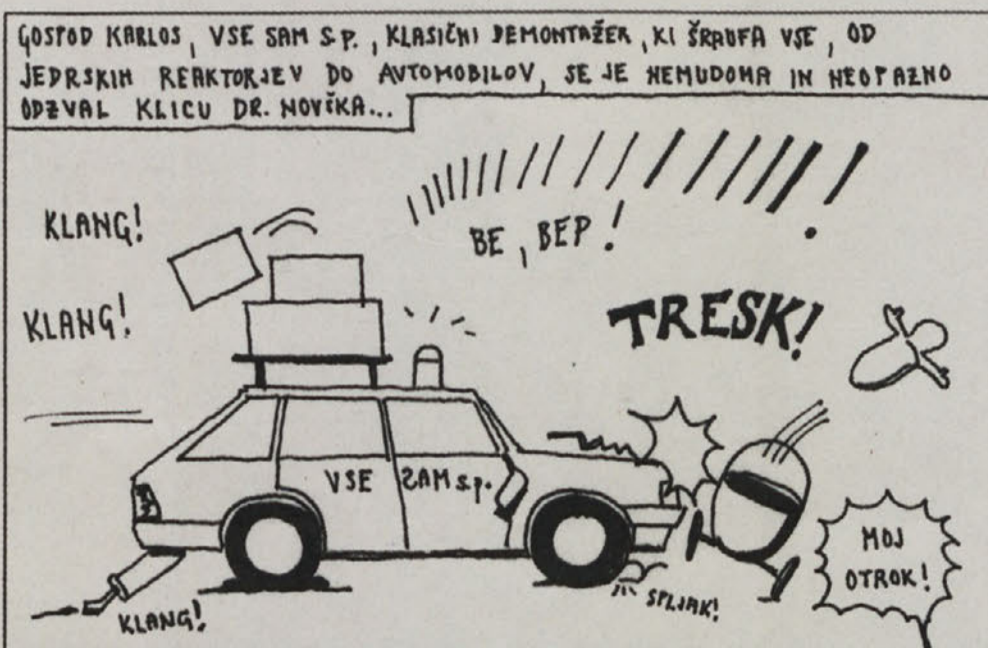
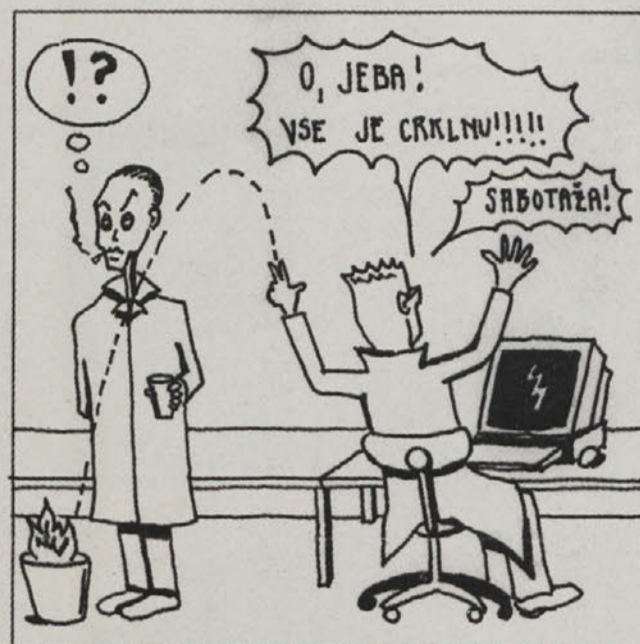
2. izredno ugodni izleti za mlade Skandinavija za 16 dni (letalo) od 225.000 SIT, Skandinavske prestolnice (letalo-bus) 7 dni 125.000 SIT, Islandija s Ferskimi otoki 17 dni 230.000 SIT, Irska (letalo) 8 dni 135.000 SIT, Egipt (letalo) 9 dni 124.750 SIT, Maroko & Španija 14 dni 215.000 SIT, Tajska 15 dni 235.000 SIT

FROMULA 1 - GRAND PRIX 2002: San Marino, Španija, Avstrija, Monako, Anglija, Madžarska, Belgija in Italija.

TEČAJI TUJIH JEZIKOV, POLETNI PROGRAMI: Slovenija, Hrvaška, Turčija, Grčija, Tunizija, Španija... "LAST MINUTE" programi za daljša potovanja

ENOTA **POTLAG**

NOVO MESTO. Približno v istem času
in razpoloženju kot prejšnjic...

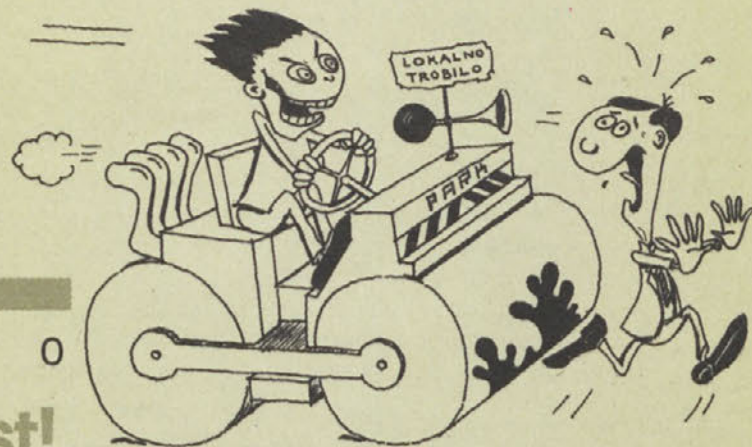


SE NADALJUJE...

POTLAČ

l o k a l n o t r o b i l o

Park in Krka d.d. skupaj v lepšo prihodnost!



Prodaja "regionalnega" mesečnika **Park** vztrajno pada. Paloma je namreč s svojo novo kolekcijo sekret papirja preseglala vsa pričakovanja: papir je mehkejši od Parkovega, vpija bolje, medtem ko Park razmaže, ponavadi zamaši odtok, ne šelesti tako lepo, kot včasih, pa še raztrga se rad.

Po dolgem razmisleku se je **reklamna agencija Jebula**, ki skrbi za promocijo, distribucijo in urejanje časopisa, odločila, da se poveže z drugo največjo slovensko farmacevtsko družbo. **Knez Miloš** jim je predlagal, da časopis našpricajo s **Krkinom**, ki po novem ni le pivo, ampak tudi parfem. Kot je znano, je bil Krkin prvotno mišljen kot nov nacionalni šport Dolenjcev - nadomestil naj bi cviček. Knez Miloš in dr. Stari sta oskubila Trško goro trte in tam zasadila domači hmelj.

"Naš dolgoročni cilj je prebiti se v vrh slovenske farmacevtske industrije, torej končno prevzeti večji tržni delež konkurenčnemu Leku, konec koncev pa tudi uničiti ameriške multinacionalke, drugače bodo one uničile nas," je ekskluzivno za Potlač izjavil Knez Miloš, direktor Krke. "Zavedamo se, da klasični marketing ni več učinkovit, povezavo pa vidimo prav v Parku, ki s svojimi trinajstimi rednimi bralci za nas predstavlja dosedaj neslutene možnosti."

"Naših dvanajst bralcev skupaj s 100.000 uporabniki Krkinih preparatov predstavlja tisto kritično maso, ki nas bo skupaj ponesla v orbito," trdijo v Jebuli. "Naši cilji so isti: mi hočemo prehiteti Palomo, Krka pa Lek. Oboji bi bili radi prvi, zakaj ne bi sodelovali!"

No, bomo videli.

Novice iz bitke za županov fotelj

Najžupan: anketa Potlača in Novega "medija"

Potlač je skupaj z desetimi najboljšimi lokalnim trobilom Novim medijem (trenutni vrstni red trobil po kvaliteti in branosti je (Potlač, Potlač, Potlač, Potlač, Informator DNS, Potlač, Potlač, Potlač, Park, Potlač, Novi medij, Dolenjski list) izvedel anketo med Novomeščankami in Novomeščani z enim in edinim vprašanjem: "Za koga bi pa vi glasovali, če se vam slučajno zmeša in boste odšli glasovat na lokalne volitve?" Prepričljivi zmagovalci je po pričakovanjih gospod Vlade Sodček, ki je od 201.314 glasov prejel 201.313. En glas je prejel gospod Dolfe Telezupan, vendar domnevamo, da je nekdo glasoval sam zase.

Dr. Novšek ocenjuje kandidate

Ker je znano, da ljudstvu ni za zaupati ("Komunizem bi zmagal, samo ljudstvo je treba zamenjati"), se je

direkcija Potlača (ki je sestavljajo Dr. Novšek, Dr. Novšek in Dr. Novšek) odločila, da bo javno ocenjevala kandidate za župana.



Kandidat: Damijan Šizigoj
status: brezposla pri Založbarni
višina: 209 cm
iq: 13 cm
razgledanost: zelo razgledan
jeziki: kubansko, talibansko in svinjski jezik, prekajen

Dr. Novškova ocena: *

legenda ocen:
* zaprosite za pomoč Novo Komunalo d.o.o.
** metek v glavo
*** Dr. Rugej je vaša rešitev
**** Ova noč nije bila vaš dan
***** Vi ste Vlade Sodček!!!

Vic vas gleda

Metadoni: Veš zakaj Dolenjčki ne nosijo špičakov?

Mirko i Slavko: ???

Metadoni: Zato da pridejo bližje šanku.

Vic vas gleda 2

Metadoni: Si že pogruntal, zakaj si ti Mirko i Slavko?

Mirko i Slavko: ???

Metadoni: Zato, ker Stari zaradi cvička vid dvojno!

Carlos ma novga!

Zaradi pritiska bralcev Potlača se je gospod Carlos le odločil zamenjati svoje super vozilo (tisto, ki ga je skupaj držal samo še prtlačnik na strehi) in ga podaril



ekipi Parkextrema. Projekt "Moj novi avtomobil" je prijavil Sekretu za varovanje kulturne dediščine. Mestna občina Novo mesto je bila radodarna; nerazporejena sredstva iz lanskih občinskih razpisov so se znašla na Carlosovem deviznem računu pri Novi dolenski banki s.p.

Nagradna igra

Vsi, ki ste pravilno odgovorili na nagradno vprašanje iz prejšnje številke se lahko okoristite s praktičnim nasvetom urednika literarne zbirke Založbe Goga: Kako zaslužiti 15.000 sit v enem samem mesecu??? Za polni delovni čas + nadure se zaposlite pri literarni zbirki Založbe Goga!!! (hvala ti modro vodstvo tlač)

Mali oglasi

on: ona: oni: jaz



Glede na to, da moj oglas iz prejšnje številke Potlača ni dosegel želenega učinka, prilagam svojo fotografijo iz lanskih počitnic na morju. Želim si nežne obravnave izkušene starejše ne-intelektualke. Javi se na oglas: **Ne želi si priti v potlač, ker bo potlač prišel vate tlač.**

Izgubljeni predmeti



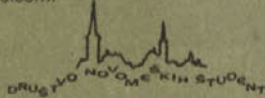
Izgubil se je pasji drek. Poštenega najditelja prosimo, da se javi na telefonsko številko 041 779 543.

Potlač išče honorarce!!!

Zaradi kroničnega bronhitisa našega modrega vodje Dr. Novška se je najbolj priljubljena rubrika v novomeškem medijskem prostoru znašla v nevarnosti. Pomagajte nam napisati tlač o vašem šefu, bratu ali ljubici vašega fanta. Duhovitost ni zaželeno, raje imamo zamerljivce.

Zaposleni na DNS, Mestni občini Novo mesto ali Tovarni zdravil Krka imajo prednost pred drugimi kandidati!!!

Tiače pošiljajte na naslov: potlac@park-on.net, podrobnosti pa si pogledajte na spletni strani www.potlac.com.



Nategi: 6



Dr. Novšek

Labodji ispev ali kam so šli vsi naši ministri (baje v franže)

Ok. Zadnjič sem na neki terasi sedel na mladem spomladanskem soncu in z enim očesom občudoval prebujajočo se floro, predvsem pa favno, medtem ko sem z drugim preiskoval svojo notranjo predeksistenco ter z njo povezano eksistenco. Situacija je bila, lahko si mislite, že sama po sebi kompleksna, toda zdaleč od tega, da bila nerešljiva, še posebej, ko jo začel peti cviček po mojih prašnih možganskih strugah in ko so se že začele brisati meje med dobrim in zlim, lepim in grd, drekom in zlato, ah... Neizbežno soočenje z nirvano pa je kot pljunek v oko najlepše novomeške device prekinilo politično nekorektna opazka soseda za sosednjo mizo, ki je v opravi za milijon tolarjev srkal svojo ne vem katero duplo dozo najdražje pijače in mimogrede občudoval svoj ultra pičkohvatni, trikrat na dan spolirani lulek, se opravičujem, jekleni konjiček. Podsekretarčku bogsigavedi katerega podsekretariata, namreč ni bilo jasno zakaj za vraga so Slovenci tako proti vstopu v NATO !!! Samo mojemu neskončnemu usmiljenju do keš pičk (model je bil samski) - osebno zelo cenim to vrsto deklet, saj je z njimi tako kot recimo z avtomobili, kolikor plačaš toliko dobiš, da niti ne govorimo o garanciji in dodatni opremi - se lahko zahvalimo, da se prelep spomladanski dan ni prevesil v krvav indijski večer.

Torej, ko sem opustil misel, da bi na njegov aktualni zakaj, odgovoril s svojim klasičnim 9mm zato, ali da bi mogoče v imenu spektakelskih umetnostih nad reveža spustil svoje gorile, se opravičujem, strokovne sodelavce, mi ni preostalo drugega kot da še enkrat vzamem v roko najmočnejše orožje, to je računalnik in enkrat za zmeraj opravič s tem vprašanjem.

Proti vstopu Slovenije v NATO sem predvsem iz zdravstvenih razlogov. Spadam med ne tako redke posameznike človeške vrste, ki so hudo alergični na takšna ali drugačna radioaktivna sevanja, ki povrh vsega še neugodno vplivajo na moj kronični bronhitis. In ker je jasno, da to po naravi miroljubno organizacijo krmarijo po naravi malo manj miroljubni, resnici na ljubo, skoraj psihopatsko paranoično agresivni Američani, ki na svet gledajo predvsem kot na svoj vrt povhen malopridridnih škodljivcev in parazitov, ki se enkrat potuhnjeno skrivajo za železnimi zavesami, drugi pa se spet odkrito organizirajo v zlobno zlobne osi zla, ki jih je potrebno sistematično, preudarno in z vso zvitostjo, ki jo lahko premore le bolan človeški um, eliminirati, uničiti, skratka klinično čisto iztrebiti, s fungicidi, pesticidi, insekticidi, sesalkami marjetic, po potrebi tudi s kakšno ekološko jedrsko granatko, no, potem me začne skrbeti za svoje zdravje. In vi dobro veste, da je za denarjem najpomembnejše ravno zdravje.

Poleg tega mi ni vseeno za našega ubogega zunanega ministra. Poglejte kaj so mu naredili Američani. Dosjeji X so navadne otroške pravljice v primerjavi s kruto realnostjo našega ministra. Nekeč ponosni, kleni, superiorni in drugi najperspektivnejši slovenski intelektualci, prvi branilec demokracije in zadnji razumnik na okopih slovenske osamosvojitve, je danes samo še jecljajoča senca samega sebe. Vse je izgubil, adijo razum, vse je prodal, dušo, to nekoč močno domovinsko srce, Slovence, državo, mamo, vse, vse, samo, da bo enkrat, končno, končno lahko vstopil v NATO. In če se je to zgodilo tako odličnemu predstavniku slovenske politične klike, potem si lahko mislimo kaj se šele dogaja z manj odličnim delom le te. Drnovšek - Janša, Kučan - Rode, Podobnik - Podobnik, vse gre v franže, da niti ne omenjamo že itak utrujenih lokalnih old - boysov.

Ampak vse od zgoraj omenjenega bi še prenesel, pa tudi, če na škodo svojih psiho - fizičnih sposobnosti Toda, da mi Američani prek NATA vznemirjajo največjega dolenskega "psa" in šefa druge največje slovenske firme Krke, samega veličastnega g. Kovačiča, ne, to pa ne. Da mi vznemirjajo človeka, ki gre in našim nogometišem, našim nacionalnim herojem, našim pogumnim fantom, pljune toliko in toliko keša na roke in reče: "Dali bi vam denar tudi če ga ne bi imeli," mislim, to je patriotizem, to je drža, ki jo je treba spoštovati. Bog, država ali konec koncev občina, denarja ne da, tudi, če ga ima. Štekate. Stari, ej, vse mi je jas n.

make love not war



Potlač, lokalno trobilo

Direktor: Dr. Novšek

Ureja Urad za raziskovanje rudnin in izgubljanje časa: Jebul in Big Fak (suspendiran)

Oddelek za ideološko indoktrinacijo in fizični razvoj: razpuščen

Specialna enota: Šizi (poveljnik), Metadoni (v.d. fizični), Bacek in Kečap Tomasso (topovska hrana)

Tajnik: Nacek Pacek

Glavni štab: Rotovž

email: potlac@drustvo-dns.si

park:nagrada križanka

										<table border="1"> <tr> <td>park</td> <td>RAZPRŠUJE (NPR. SLUDI)</td> <td>VELIKA HITRA SPREMEMBA</td> <td>PODELITEV VITEŠKE ČASTI</td> <td>MEDLA SVETLOBA</td> <td>RUDARJI</td> <td>ANG. FIZIK, NOBEL, ODKR. IZOTOPNOST</td> <td>NUŠA TOME</td> <td>PRAZG NAJDIŠČE NA HRV.</td> <td>ŠVIC. MAT. IN ASTRON. LEONHARD IZ 18. ST.</td> <td>park</td> <td>OTOČJA TIHEGA OCEANA</td> <td>JUNAK KORENIN, KUNTA</td> <td>PESN. ZBIRKA KATJE FLUT</td> <td>RADJI</td> </tr> <tr> <td></td> <td>P</td> <td>R</td> <td>A</td> <td>S</td> <td>K</td> <td>A</td> <td>N</td> <td>K</td> <td>E</td> <td></td> <td>R</td> <td>U</td> <td>M</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>PONDVNA SESTAV TEV. OBNOVA</td> <td>R</td> <td>E</td> <td>K</td> <td>O</td> <td>N</td> <td>S</td> <td>T</td> <td>R</td> <td>I</td> <td>K</td> <td>C</td> <td>I</td> <td>J</td> <td>A</td> </tr> <tr> <td>SODRGA</td> <td>S</td> <td>V</td> <td>O</td> <td>J</td> <td>A</td> <td>T</td> <td></td> <td>ZNAN SLOV RAPER</td> <td>A</td> <td>L</td> <td>I</td> <td>E</td> <td>N</td> <td>park</td> </tr> <tr> <td>MOČNEJŠA PALICA</td> <td>K</td> <td>O</td> <td>L</td> <td></td> <td>TELEBAJSEK USTANOVITELJ KARTAGNE</td> <td>P</td> <td>O</td> <td>VRSTA PARADIZNIKOVI</td> <td>P</td> <td>E</td> <td>L</td> <td>A</td> <td>T</td> <td>I</td> </tr> <tr> <td>JUNAK S ČUDEŽNO SVETIKO</td> <td>X</td> <td>L</td> <td>A</td> <td>D</td> <td>I</td> <td>N</td> <td></td> <td>REDKO Ž. IME MUZ. OZNAKA ZA HITRO</td> <td>A</td> <td>N</td> <td>I</td> <td>R</td> <td>E</td> <td>N</td> </tr> <tr> <td>SESTAVI TOMAŽ KONČILUA</td> <td>M</td> <td>A</td> <td>K</td> <td>M</td> <td>E</td> <td>L</td> <td>A</td> <td>D</td> <td>A</td> <td></td> <td>A</td> <td>N</td> <td>R</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>SLADEK NAMAZ</td> <td>M</td> <td>A</td> <td>K</td> <td>M</td> <td>E</td> <td>L</td> <td>A</td> <td>D</td> <td>A</td> <td></td> <td>A</td> <td>N</td> <td>R</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>NESPISNO-BNEŽI</td> <td>A</td> <td>N</td> <td>T</td> <td>I</td> <td>T</td> <td>A</td> <td>L</td> <td>E</td> <td>N</td> <td>T</td> <td>I</td> <td>A</td> <td>R</td> <td>A</td> </tr> <tr> <td>ROBERT TITAN</td> <td>R</td> <td>T</td> <td></td> <td>L</td> <td>E</td> <td>T</td> <td>O</td> <td>V</td> <td>A</td> <td>N</td> <td>J</td> <td>E</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>ZASELEK PR. PŘEZEKU</td> <td>K</td> <td>I</td> <td>R</td> <td>A</td> <td></td> <td>A</td> <td>E</td> <td>A</td> <td></td> <td>A</td> <td>M</td> <td>F</td> <td>R</td> <td>I</td> </tr> <tr> <td>TUJE M. IME</td> <td>F</td> <td>M</td> <td>A</td> <td>N</td> <td>U</td> <td>E</td> <td>L</td> <td>R</td> <td>K</td> <td></td> <td>A</td> <td>M</td> <td>I</td> <td>R</td> </tr> <tr> <td>POJAV PR. VALDOVANJU</td> <td>L</td> <td>O</td> <td>M</td> <td></td> <td>K</td> <td>R</td> <td>O</td> <td>R</td> <td>A</td> <td>R</td> <td></td> <td>R</td> <td>A</td> <td>T</td> </tr> <tr> <td>JUG. NARODNA ARMJA</td> <td>J</td> <td>N</td> <td>A</td> <td></td> <td>A</td> <td>I</td> <td></td> <td>S</td> <td>M</td> <td>A</td> <td>K</td> <td>E</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>park</td> <td>J</td> <td>U</td> <td>N</td> <td>K</td> <td>E</td> <td>R</td> <td></td> <td>K</td> <td>U</td> <td>B</td> <td>I</td> <td>S</td> <td>T</td> <td></td> </tr> <tr> <td>BORILEC V ARENI</td> <td>G</td> <td>L</td> <td>A</td> <td>D</td> <td>I</td> <td>A</td> <td>T</td> <td>O</td> <td>R</td> <td></td> <td>L</td> <td>E</td> <td>D</td> <td>I</td> </tr> <tr> <td>DR. ZBOR PR. ST. RIMLIJANI</td> <td>S</td> <td>E</td> <td>N</td> <td>A</td> <td>T</td> <td></td> <td>A</td> <td>N</td> <td>O</td> <td>R</td> <td>A</td> <td>R</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>park</td> <td>P</td> <td>A</td> <td>V</td> <td>I</td> <td></td> <td>N</td> <td>A</td> <td>P</td> <td>A</td> <td>K</td> <td>A</td> <td></td> <td>O</td> <td>P</td> </tr> </table>										park	RAZPRŠUJE (NPR. SLUDI)	VELIKA HITRA SPREMEMBA	PODELITEV VITEŠKE ČASTI	MEDLA SVETLOBA	RUDARJI	ANG. FIZIK, NOBEL, ODKR. IZOTOPNOST	NUŠA TOME	PRAZG NAJDIŠČE NA HRV.	ŠVIC. MAT. IN ASTRON. LEONHARD IZ 18. ST.	park	OTOČJA TIHEGA OCEANA	JUNAK KORENIN, KUNTA	PESN. ZBIRKA KATJE FLUT	RADJI		P	R	A	S	K	A	N	K	E		R	U	M	E	PONDVNA SESTAV TEV. OBNOVA	R	E	K	O	N	S	T	R	I	K	C	I	J	A	SODRGA	S	V	O	J	A	T		ZNAN SLOV RAPER	A	L	I	E	N	park	MOČNEJŠA PALICA	K	O	L		TELEBAJSEK USTANOVITELJ KARTAGNE	P	O	VRSTA PARADIZNIKOVI	P	E	L	A	T	I	JUNAK S ČUDEŽNO SVETIKO	X	L	A	D	I	N		REDKO Ž. IME MUZ. OZNAKA ZA HITRO	A	N	I	R	E	N	SESTAVI TOMAŽ KONČILUA	M	A	K	M	E	L	A	D	A		A	N	R	E	SLADEK NAMAZ	M	A	K	M	E	L	A	D	A		A	N	R	E	NESPISNO-BNEŽI	A	N	T	I	T	A	L	E	N	T	I	A	R	A	ROBERT TITAN	R	T		L	E	T	O	V	A	N	J	E			ZASELEK PR. PŘEZEKU	K	I	R	A		A	E	A		A	M	F	R	I	TUJE M. IME	F	M	A	N	U	E	L	R	K		A	M	I	R	POJAV PR. VALDOVANJU	L	O	M		K	R	O	R	A	R		R	A	T	JUG. NARODNA ARMJA	J	N	A		A	I		S	M	A	K	E			park	J	U	N	K	E	R		K	U	B	I	S	T		BORILEC V ARENI	G	L	A	D	I	A	T	O	R		L	E	D	I	DR. ZBOR PR. ST. RIMLIJANI	S	E	N	A	T		A	N	O	R	A	R			park	P	A	V	I		N	A	P	A	K	A		O	P
park	RAZPRŠUJE (NPR. SLUDI)	VELIKA HITRA SPREMEMBA	PODELITEV VITEŠKE ČASTI	MEDLA SVETLOBA	RUDARJI	ANG. FIZIK, NOBEL, ODKR. IZOTOPNOST	NUŠA TOME	PRAZG NAJDIŠČE NA HRV.	ŠVIC. MAT. IN ASTRON. LEONHARD IZ 18. ST.	park	OTOČJA TIHEGA OCEANA	JUNAK KORENIN, KUNTA	PESN. ZBIRKA KATJE FLUT	RADJI																																																																																																																																																																																																																																																																																			
	P	R	A	S	K	A	N	K	E		R	U	M	E																																																																																																																																																																																																																																																																																			
PONDVNA SESTAV TEV. OBNOVA	R	E	K	O	N	S	T	R	I	K	C	I	J	A																																																																																																																																																																																																																																																																																			
SODRGA	S	V	O	J	A	T		ZNAN SLOV RAPER	A	L	I	E	N	park																																																																																																																																																																																																																																																																																			
MOČNEJŠA PALICA	K	O	L		TELEBAJSEK USTANOVITELJ KARTAGNE	P	O	VRSTA PARADIZNIKOVI	P	E	L	A	T	I																																																																																																																																																																																																																																																																																			
JUNAK S ČUDEŽNO SVETIKO	X	L	A	D	I	N		REDKO Ž. IME MUZ. OZNAKA ZA HITRO	A	N	I	R	E	N																																																																																																																																																																																																																																																																																			
SESTAVI TOMAŽ KONČILUA	M	A	K	M	E	L	A	D	A		A	N	R	E																																																																																																																																																																																																																																																																																			
SLADEK NAMAZ	M	A	K	M	E	L	A	D	A		A	N	R	E																																																																																																																																																																																																																																																																																			
NESPISNO-BNEŽI	A	N	T	I	T	A	L	E	N	T	I	A	R	A																																																																																																																																																																																																																																																																																			
ROBERT TITAN	R	T		L	E	T	O	V	A	N	J	E																																																																																																																																																																																																																																																																																					
ZASELEK PR. PŘEZEKU	K	I	R	A		A	E	A		A	M	F	R	I																																																																																																																																																																																																																																																																																			
TUJE M. IME	F	M	A	N	U	E	L	R	K		A	M	I	R																																																																																																																																																																																																																																																																																			
POJAV PR. VALDOVANJU	L	O	M		K	R	O	R	A	R		R	A	T																																																																																																																																																																																																																																																																																			
JUG. NARODNA ARMJA	J	N	A		A	I		S	M	A	K	E																																																																																																																																																																																																																																																																																					
park	J	U	N	K	E	R		K	U	B	I	S	T																																																																																																																																																																																																																																																																																				
BORILEC V ARENI	G	L	A	D	I	A	T	O	R		L	E	D	I																																																																																																																																																																																																																																																																																			
DR. ZBOR PR. ST. RIMLIJANI	S	E	N	A	T		A	N	O	R	A	R																																																																																																																																																																																																																																																																																					
park	P	A	V	I		N	A	P	A	K	A		O	P																																																																																																																																																																																																																																																																																			

Pomoč: EVENKI - Veja Tunguzov v Sibiriji / RORO - ladja za prevoz natovornjenih motornih vozil / EULER - švicarski astronom in matematik (1707 - 1783) / LEDIRATI - poškodovati, raniti / ASTON - Francis William, ang. fizik, odkril izotopnost, Nobelova nagrada 1922

Rešeno križanko pošljite do 10. aprila na naslov **Park, Prešernov trg 8, Novo mesto s pripisom "nagrada križanka"**. Prva nagrada je vrednosti bon Knjigarne GOGA v vrednosti 10.000 sit, druga nagrada je vrednosti bon Knjigarne GOGA v vrednosti 5.000 sit. Tolažinske nagrade bo prispevala naša ljuba in največja med vsemi Založba GOGA. Nagradenci, ki jih je komisija (Sinigoj, Rebolj, Kocuvan, Lubej) izbrala med pravnimi rešitvami iz prejšnje številke, pa so: **Darja Šimc**, Stopiče (vrednostni bon za 10.000 sit Knjigarne Goga), **Rok Markovič**, Novo mesto (vrednostni bon za 5.000 sit Knjigarne Goga), **Mirko Golobič**, Novo mesto, **Tomaž Bele**, Straža, **Urška Opalk**, Novo mesto, **Branko Zdravec**, Novo mesto, **Janez Štrbenc**, Novo mesto in **Tone Sotler**, Novo mesto pa prejmejo knjigo iz repertoarja Založbe Goga. Čestitamo vsem nagradencem!!!
Rešitve križanke iz prejšnje številke pa so: Zdravko Hribar, Dolenjska noša, rg, Real, laski, Sobotna noč, ed, Ven, TDK, ion, Novačan, Cray, samospsev, er, Veron, Elze, iterativen, triste, ais, mečka, novaki, oct, Tin, fn, Eros, rdeč, va, Žerdin, Otis, st, eis, bj, ol, ioni, nart, me, kc, Goebbels, kt, it, Eroica, fer, prha, rak, čo, razno, orada, an, lesa, nrt, Nairobi, ebenovina, ijara, Jeruzalem, banana, ikar, lat, sila, ašanti.

RADIO MAX

88.9 & 87.6 FM

Gubčeva cesta 27,
8210 TREBNJE

tel. 07/34-81-545 ali 555
e-mail: radiomax@siol.net

park:naročilnica

poseben popust za nove naročnike:

za prvih 5 številčk samo **1000** tolarjev

Da, naročam se na časopis Park

Ime

Priimek

Naslov

e-mail

Naročilnica velja do preklica. Izpolnjeno naročilnico pošljite na naslov: **Park, Prešernov trg 8, 8000 Novo mesto** lahko pa tudi po emailu na naslov **park@park-on.net** ali po telefonu **07 393 08 12** oziroma faksu **07 393 08 00**.



Knjigarna Goga

Glavni trg 6
8000 Novo mesto

Delovni čas
pon - pet: od 9h - 19h
sob: 9h do 13h

tel. (07) 393 0 802
knjigarna@zalozba-goga.si

AVTO ŠOLA
Zala

Koštalova 40
8000 Novo mesto

gsm: 031 630 366 ali 041 630 366

Izrezek iz reklame
velja kot kupon za:

1URO

brezplačne vožnje

z dokazilom o statusu vam priznamo
tudi 10% študentski popust

Radio Krka
106.6 MHz

TV Novo mesto, d.o.o.

Podbevškova 12

tel.: 07/39 30 860

trženje: 07/39 30 872

faks: 07/39 30 870

e-pošta: uredniki@tv-nm.si



*Izkoristite moč
žive slike*

... na Dolenjskem,
v Beli krajini in Posavju

BELBLED

Trgovina in servis z

PARK 2002



COB:ISS

Ugodna ponudba prenosnih računalnikov!

V trgovini vam nudimo:

- kvalitetne in visoko zmogljive računalnike znanih proizvajalcev
- kvaliteten servis računalniške opreme
- tiskalnike, digitalne fotoaparate in kamere, monitorje...
- veliko izbiro računalniških iger
- popolno ponudbo računalniške opreme



Dobrava 35, 8222 Otočec ob Krki

Tel: 07/30-99-400, fax: 07/30-99-401

email: belbled@belbled-sp.si

<http://www.belbled-sp.si>

S tem oglasom kupec ob nakupu računalnika prejme praktično darilo!

DOHODNINA 2001

Konec meseca januarja ste vsi člani in članice DNS - Študentskega servisa Novo mesto prejeli obračun o višini zaslužkov, ki ste jih prejeli v obdobju od 01.01.2001 do 31.12.2001 samo preko našega servisa (če ste dela opravljali tudi preko drugih servisov morate zaslužke sešteti).

Če si v letu 2001 preko študentskih servisov zaslužil **manj kot 1.313.113 SIT** in ob tem nisi imel drugih virov prihodka, ti dohodninske napovedi **ni potrebno oddati**. Če si zaslužil več, moraš napoved nujno oddati, vendar pa ti za zaslužek **do 1459.015 SIT** dohodnine **ne bo treba plačati**. Dohodninsko napoved se ti v vsakem primeru splača oddati, če so ti v letu 2001 odtegnili kakšno akontacijo dohodnine (vpišeš v stolpec 10a). Država ti jo bo vrnila le v primeru, če boš napoved oddal. **Zadnji dan** za oddajo dohodninske napovedi je **2.april 2002**.

DOHODKI OD KATERIH SE NE PLAČUJE DAVEK OD OSEBNIH PREJEMKOV

Od prejemkov učencev, dijakov in študentov, ki so bili doseženi na podlagi opravljenega obveznega praktičnega dela v vzgojno-izobraževalnem procesu ter štipendije se ne odmeri dohodnina in jih v napovedi ni potrebno napovedati.

STARŠI

Starši lahko uveljavljajo posebno olajšavo za vzdrževane družinske člane. Pri tem navajajo tudi lastna sredstva vzdrževanega družinskega člana. Prejemek prek študentskega servisa se ne šteje za lastna sredstva družinskega člana, kakor tudi ne štipendije ter plačilo za opravljeno obvezno praktično delo.

VPIS PODATKOV V NAPOVED ZA ODMERO DOHODNINE

Pod oznako 20 vpisujejo podatke zavezanci, ki so dobili v letu 2001 prejemke preko študentskih ali mladinskih organizacij, ki opravljajo dejavnost posredovanja dela na podlagi pogodbe o koncesiji, katerih osnova za dohodnino (v bruto znesku) presega 51% povprečne letne bruto plače zaposlenih v RS v letu 2001. Zavezanec vpiše v stolpec 8 seštevek bruto prejemkov, v stolpec 9 normirane odhodke v višini 10% bruto prejemkov iz stolpca 8 ter v stolpec 10a seštevek obračunanega in plačanega davka od osebnih prejemkov kot akontacije dohodnine.

Dijaki in študentje kot upravičenci za zmanjšanje osnove obkrožijo v tabeli B) II. pod oznako 3 besedo "DA".

Več informacij o dohodnini dobiš na telefonski številki 07/33-74-370.

DNS ŠTUDENTSKI
SERVIS

NOVO MESTO

NOVO MESTO, PREŠERNOV TRG 6. TEL: 07 3374 370
TREBNJE, GUBČEVA CESTA 16A. TEL: 07 3460 520

[HTTP://WWW.STUDENT-NM.COM](http://www.student-nm.com)